

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Popiežius

Popiežiaus Benedikto XVI kalba per vigiliją su jaunimu Kelne	2
Popiežiaus Benedikto XVI pamokslas per šv. Mišias Kelne XX pasaulinių jaunimo dienų metu	4

Bažnyčia Lietuvoje

Žolinės atlydai Pivašiūnuose	6
Kardinolas apgailestauja dėl brolio Rožė mirties	6
Tikybės mokytojų ir katechetų susitelkimo diena	7
„Avinėlio užtarėjų“ bendruomenės narių viešnagė	8
Vilkaviškio vyskupijos ministrantų vasaros stovykla	9
Miesto šventė ir atlydai Anykščiuose	10
Popietė „Po gerumo ženklų“	11
Roberto Šumano idėjų plėtotė Naujamiestyje	11

Homilijos

TIKRASIS KLUSNUMAS 26 eilinis sekmadienis (A)	12
--	----

Straipsniai

Kardinolas Joseph Ratzinger EUCHARISTIJA IR MISIJA	13
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Pasaulinės jaunimo dienos ir Benedikto XVI lankymasis Kelne	22
Brolio Roger laidotuvių pamaldos	26

Popiežiaus Benedikto XVI kalba per vigiliją su jaunimu Kelne

2005 08 20

Mieli jaunuoliai!

Keliaudami su slėpingais išminčiais iš Rytų, dabar pasiekėme vietą, kurią Matas savo evangelijoje mums taip aprašo: „Įžengę į namus (ties kuriais sustojo žvaigždė), pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino“ (Mt 2, 11). Išorinis šių vyrų kelias baigėsi. Jie pasiekė tikslą. Tačiau čia jiems prasideda naujas kelias, vidinė piligrimystė, pakeičianti visą jų gyvenimą. Juk jie šį naują gimusį karalių neabejotinai išivaizdavo kitaip. Jie buvo sustoję Jeruzalėje ir tenykščio karaliaus teiravosi pažadėtojo gimusio karaliaus. Jie žinojo, kad pasaulis skendi netvarkoje, ir todėl jų širdis buvo nerami. Jie buvo tikri, kad Dievas yra, teisingas ir geras Dievas. Ir jie, matyt, buvo girdėję apie didžiąsias Izraelio pranašų pranašystes, jog ateisias karalius, kuris būsis kuo artimiausias Dievui ir juo remdamasis sutvarkysias pasaulį. Būtent tokio karaliaus jie išsiruošė ieškoti: jie galiausiai ieškojo teisingumo, teisumo, turėjusio ateiti iš Dievo, ir norėjo šiam karaliui patarnauti, parpulti prie jo kojų ir taip patiems pasitarnauti pasaulio atnaujinimui. Jie priklausė tiems „trokštantiems ir alkstantiems teisumo“ (Mt 5, 6). Jie leidosi į piligrimystę akinami tokio troškulio bei alkio – keliavo į teisumą, kurio laukė iš Dievo ir kurio tarnybon patys norėjo stoti.

Nors kiti žmonės, namuose pasilikusieji, laikė juos fantazuotojais ir svajotojais – iš tikrųjų jie buvo realistai ir žinojo, kad pasauliui pakeisti reikalinga galia. Todėl pažadėtojo kūdikio iš pradžių ieškojo tik karaliaus rūmuose. Bet štai dabar jie lenkiasi neturtingų žmonių kūdikiui, o netrukus sužinos, kad Erodas – karalius, kurį jie aplankė, – ims jį persekioti savo galia ir šeimai teliks bėgti į tremtį. Naujasis karalius, kurį jie garbino, buvo visiškai kitoks, negu jie tikėjosi. Jiems teko suvokti, kad Dievas yra visiškai kitoks, negu mes jį paprastai išivaizduojame. Dabar prasidėjo jų vidinė kelionė, prasidėjo tą akimirksnį, kai jie prieš kūdikį parpuolė ant žemės ir pripažino jį kaip pažadėtąjį karalių. Tačiau šiuos džiugius gestus jie pirma turėjo pavyti vidumi.

Jie turėjo pakeisti savąjį galios, Dievo ir žmogaus supratimą ir per tai pasikeisti patys. Dabar jie pamatė: Dievo galia yra kitokia negu pasaulio galingųjų galia. Dievo veikimo būdas yra kitoks negu tas, kurį mes išsigalvojame ir norėtume jam priskirti. Dievas šiame pasaulyje nekonkuruoja su pasaulietinėmis galios formomis. Jis nerikuoja savo pulkų prieš kitus pulkus. Nepasiunčia Jėzui Alyvų kalne į pagalbą dvylika legionų angelų (plg. Mt 26, 53). Garsiai besigiriantis šio pasaulio galiai jis priešpriešina beginklę meilės galią, kuri ant kryžiaus – ir vėliau nuolatos istorijoje – pralaimi ir kartu yra tai, kas nauja, dieviška, kas priešinasi neteisumui ir artina Dievo karalystę. Dievas yra kitoks – štai ką jie dabar išžiūri. O tai reiškia, jog jie dabar patys tampa kitokie, turi išmokti Dievo elgesio.

Jie atėjo stoti šio karaliaus tarnybon, pakreipti savo karalystę pagal jo karalystės pavyzdį. Tokia buvo jų pagarba išreiškiančių judesių, jų pagarbinimo prasmė. Prie to priklausė ir dovanos – auksas, smilkalai, mira, dovanos, kurios būdavo dovanojamos dieviškuoju laikomam karaliui. Garbinimas turi turinį ir pastarajam priklauso taip pat dovana. Vyrų iš Rytų žengė visiškai teisingu keliu, pagarbinimo mostu norėdami pripažinti šį kūdikį kaip karalių, kuriam jie ketino tarnauti savo galia bei galimybėmis. Tarnaudami jam ir paskui jį sekdami jie norėjo tarnauti teisingumo, gėrio pasaulyje reikalui. Ir čia jie buvo teisūs. Bet dabar suvokia, jog tai negali vykti tiesiog dalijant įsakymus nuo sostų. Dabar jie suvokia, jog turi atiduoti patys save – šis karalius reikalauja ne mažesnės dovanos. Dabar suvokia, kad jų gyvenimą turi ženklinti būdas, kuriuo Dievas vykdo galią ir kuriuo pats būva: jie turi tapti tiesos, teisingumo, gerumo, atleidimo, gailestingumo žmonėmis. Jie daugiau nebeklaus: ką tai man duos? Dabar turės klausyti: kuo turėčiau pasitarnauti Dievo buvimui pasaulyje? Jie turi mokytis save prarasti ir būtent per tai save atrasti. Išvykdami iš Betliejaus, jie turi nenuklysti nuo tikrojo karaliaus pėdsakų, turi sekti Jėzumi.

Mieli bičiuliai, paklauskime, ką visa tai reiškia mums. Juk tai, ką pasakėme apie Dievo kitoniškumą, turintį lemti mūsų gyvenimo būdą, skamba gražiai, tačiau lieka blyšku ir neapibrėžta. Todėl Dievas mums padovanojo pavyzdžių. Išminčiai iš Rytų šalies tėra pirmieji ilgoje procesijoje žmonių, savo gyvenimu besidairiusių Dievo žvaigždės, ieškojusių mums, žmonėms, artimo ir kelią rodančio Dievo. Tai didelis būrys šventųjų, žinomų ir nežinomų, kuriais Viešpats istorijos tėkmėje atversdavo ir atverčia Evangeliją. Jų gyvenime it didžiuliam paveikslų albume atsiskleidžia Evangelijos turtingumas. Jie yra Dievo švytintis pėdsakas, jo paties nubrėžtas ir brėžiamas per istoriją. Mano garbingasis pirmtakas popiežius Jonas Paulius II paskelbė palaimintaisiais bei šventaisiais didelį būrį praeities ir nesenu laikų žmonių. Šiomis asmenybėmis jis norėjo parodyti, kaip būnama krikščionimi, kaip gyvenama teisingai – pagal Dievą. Palaimintieji ir šventieji buvo žmonės, kurie neieškojo beatodairiškai savo laimės, bet tiesiog norėjo save dovanoti, nes jie buvo perverti Jėzaus Kristaus šviesos. Taip jie mums rodo, kaip

tapti laimingam, kaip būvama žmogumi. Istorijos vingiuose jie buvo tikri atnaujintojai, išvilkdavę istoriją iš tamsių slėnių, į kuriuos jai vis gresia nugrimzti, ir įnešdavę į ją tiek daug šviesos, jog galima, nors galbūt ir skausmingai, pritarti Dievo žodžiui, pasakytam kuriamojo darbo pabaigoje: tai yra gera. Prisiminkime tokias asmenybes kaip šventasis Benediktas, Pranciškus Asyžietis, Teresė Avilietė, Ignacas Lojola, Karlas Boromėjus, XIX a. vienuolių steigėjus, suteikusius širdį socialiniam sąjūdžiui arba mūsų laikų šventuosius – Maximilianą Kolbę, Edith Stein, Motiną Teresę, tėvą Pijų. Žvelgdami į šias asmenybes mokomės, ką reiškia „garbinti“ ir ką reiškia gyventi pagal Betliejaus kūdikio kriterijus, Jėzaus Kristaus ir paties Dievo kriterijus.

Sakėme, jog šventieji yra tikrieji reformuotojai. Dabar norėčiau pasakyti radikaliau: tik iš šventųjų, tik iš Dievo kyla tikroji revoliucija, pamatinis pasaulio pokytis. Praėjusiame šimtmetyje išgyvenome revoliucijas, kurias vienijo programa, raginusi nebelaukti Dievo, bet patiems į rankas paimti pasaulio sąrangos reikalą. Ir matėme, kad tada absoliučiu matu pasirenkama žmogiška, partinė pozicija. Absoliutinimas to, kas yra ne absoliutu, bet reliatyvu, yra totalitarizmas. Žmogaus tai neišlaisvina, bet jį paniekina ir pavergia. Ne ideologijos gelbėja pasaulį, bet vien atsigręžimas į gyvąjį Dievą, kuris yra mūsų Kūrėjas, mūsų laisvės laidas, tikrojo gėrio ir tikrosios tiesos laidas. Tikroji revoliucija yra tikrai radikalus atsigręžimas į Dievą, kuris yra to, kas teisu, matas ir kartu amžinoji meilė. Ir kas dar galėtų mus išgelbėti, jei ne meilė?

Mieli bičiuliai! Leiskite pridurti tik dar dvi glaustas mintis. Apie Dievą kalba daug kas; Dievo vardu mokoma neapykantos ir vykdomas smurtas. Todėl svarbu atrasti tikrąjį Dievo veidą. Išminčiai iš Rytų jį surado, nusilenkdami kūdikiui Betliejuje. „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą“, – sakė Jėzus Pilypui (*Jn 14, 9*). Jėzuje Kristuje, kuris už mus leido perverti savo širdį, mums pasirodė tikrasis Dievo veidas. Juo sekame su dideliu būriu tų, kurie ėjo pirma mūsų. Tada einame teisingu keliu.

Tai reiškia, kad nesusikuriame privataus Dievo ir privataus Jėzaus, bet tikime Jėzų, lenkiamės Jėzui, kurį mums rodo Šventasis Raštas ir kuris didžiojoje tikinčiųjų, kuriuos vadiname Bažnyčia, procesijoje rodosi mums kaip gyvas, kaip visada su mumis ir kartu visada pirma mūsų. Bažnyčią galima labai kritikuoti. Mes tą žinome, ir Viešpats mums yra pasakęs: ji yra tinklas su geromis ir blogomis žuvimis, dirva su kviečiais ir piktžolėmis. Popiežius Jonas Paulius II, kuris mums daugeliu palaimintųjų bei šventųjų atskleidė tikrąjį Bažnyčios veidą, taip pat yra prašęs atleisti už tai, ką bloga istorijoje darbu ir žodžiu yra padarę Bažnyčios žmonės. Tad jis laiko mums prieš akis veidrodį bei akina su visais mūsų trūkumais bei silpnybėmis iširikiuoti į šventųjų procesiją, kurią pradėjo Rytų išminčiai. Iš esmės tai, kad Bažnyčioje yra ir piktžolių, kartu ir guodžia: nepaisydami visų mūsų trūkumų, galime tikėtis vis dar seką Jėzumi, kuris pašaukė būtent nusidėjėlius. Bažnyčia yra kaip žmogiška šeima ir kartu ji yra didžiulė Dievo šeima, klojanti bendrystės ir vienybės erdvę per žemynus, kultūras ir tautas. Todėl džiaugiamės, jog šiai didelei šeimai priklausome; kad turime brolių bei seserų ir draugų visame pasaulyje. Čia, Kelne, išgyvename, kaip puiku priklausyti pasaulinei šeimai, aprėpiančiai dangų ir žemę, praeitį, dabartį ir ateitį bei visas žemės dalis. Šioje didelėje kelionės bendrystėje žengiamo kartu su Kristumi, žengiamo su žvaigžde, apšviečiančia istoriją.

„Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino“ (*Mt 2, 11*). Mieli bičiuliai – tai nėra tolina, seniai praėjusi istorija. Tai – dabartis. Čia, Šventojoje Ostijoje, JIS yra prieš mus ir tarp mūsų. Kaip ir anuomet, jis slėpingai apsigaubęs šventąja tyla ir, kaip ir anuomet, būtent taip apreiškia tikrąjį Dievo veidą. Jis už mus tapo kviečio grūdu, krintančiu į žemę bei mirstančiu ir duodančiu vaisių iki laikų pabaigos (*plg. Jn 12, 24*). Jis yra čia, kaip ir anuomet Betliejuje. Jis kviečia mus į vidinę kelionę, kuri yra garbinimas. Leiskimės dabar šiuo vidiniu keliu ir prašykime, kad jis mus vestų. Amen.

Popiežiaus Benedikto XVI pamokslas per šv. Mišias Kelne XX pasaulinių jaunimo dienų metu

2005 08 21

Mieli jaunuoliai!

Priešais Šventąją Ostiją, kurioje Jėzus padaro save mums duona, iš vidaus remiančia bei maitinančia mūsų gyvenimą, vakar pradėjome vidinę garbinimo kelionę. Eucharistijoje garbinimas turi virsti susivienijimu. Švęsdami Eucharistiją, atsiduriame Jėzaus „valandoje“, apie kurią kalba Jono evangelija. Per Eucharistiją ši jo „valanda“ tampa mūsų valanda, mūsų dabartimi. Su mokiniais jis šventė Izraelio Paschą, Dievo išlaisvinamojo darbo, išvedusio Izraelį iš vergystės į laisvę, atminimą. Jėzus laikosi Izraelio apeigų. Jis kalba šlovinimo ir duonos laiminimo malda. Ir štai dabar nutinka nauja. Jis dėkoja Dievui ne tik už didžius praeities darbus, jis dėkoja jam už savo išaukštinimą, vykstantį per kryžių ir prisikėlimą. Kartu jis taria mokiniams žodžius, kuriuose glūdi visas Įstatymas ir pranašai: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujuje“. Tada jis dalija duoną bei vyną, kartu įpareigodamas juos tai, ką jis dabar sako ir daro, visada sakyti ir daryti jo atminimui.

Kas čia vyksta? Kaip gali Jėzus dalyti savo kūną ir kraują? Paversdamas duoną savo kūnu, o vyną – savo krauju ir juos dalydamas, jis užbėga į priekį savo mirčiai, prisiima ją vidujai bei paverčia meilės darbu. Tai, kas išoriškai yra žiaurus smurtas, vidujai tampa iki galo save dovanojančios meilės aktu. Štai koks yra tikrasis perkeitimas, įvykęs Vakarienes menėje; jis buvo skirtas išjudinti perkeitimų procesą, kurio galutinis tikslas yra pasaulio perkeitimas, kad Dievas būtų viskas visame kame (plg. 1 Kor 15, 28). Visi žmonės visada jau kažkaip savo širdyje laukia pasaulio permainų ir perkeitimo. O štai yra centrinis perkeitimo aktas, kuris vienintelis iš tikrųjų gali atnaujinti pasaulį – smurtas paverčiamas meile ir per tai mirtis – gyvenimu. Kadangi mirtis šiuo aktu paverčiama meile, ji, kaip tokia, įveikiama iš vidaus, ir jame jau glūdi prisikėlimas. Mirtis tartum sužeidžiama iš vidaus ir nebegali būti paskutinis žodis. Tai, taip sakant, branduolio suskaldymas giliausioje būties gelmėje – meilės pergalė prieš neapykantą, meilės pergalė prieš mirtį. Tiktai nuo šio blogi įveikiančio gėrio sprogsmo giliausioje gelmėje gali prasidėti perkeitimų grandinė, pamažu pakeičianti pasaulį. Visi kiti pokyčiai lieka paviršutiniški ir negelbėja. Todėl mes kalbame apie atpirkimą: įvyko tai, kas buvo vidujiškiausiai būtina, ir mes galime į šį vyksmą įžengti. Jėzus gali dalyti savo kūną, nes jis iš tiesų save dovanoja.

Šis pirmasis pamatinis smurto perkeitimas į meilę, mirties – į gyvenimą sukelia kitus perkeitimus. Duona ir vynas virsta jo kūnu ir krauju. Tačiau tuo perkeitimas nesibaigia, čia jis kaip tik turi prasidėti. Jėzaus Kristaus kūnas ir kraujas duodami mums, kad būtume perkeisti. Patys turime tapti Kristaus kūnu, krauju su juo susigiminiuoti. Visi valgome vieną duoną. Tai reiškia: visi vienas su kitu esame padaromi viena. Garbinimas, kaip sakėme, virsta susivienijimu. Dievas nebėra vien priešais mus, nebėra visiškai Kitas. Jis yra mumyse pačiuose, o mes – jame. Jo dinamika mus persmelkia ir veržiasi iš mūsų į kitus bei visą pasaulį, kad jo meilė tikrai taptų pasaulio vyraujančiu matu. Mano akimis, puikią užuominą apie šį naują žingsnį, kuri mums padovanojo Vakariene, teikia garbinimą žymincio graikiško ir lotyniško žodžio skirtumas. Graikiškas žodis yra *proskynesis*. Jis reiškia nusilenkimo gestą, Dievo kaip mūsų tikrojo mato, kurio nurodymų laikomės, pripažinimą. Jis reiškia, jog laisvė – tai ne nevaržomai gyventi bei laikyti save autonomišku, bet vadovautis tiesos ir gėrio matu ir taip pačiam tapti tiesiu bei geru. Toks gestas būtinas, net jei jam iš pradžių priešinasi mūsų laisvės troškimas. Tačiau padaryti jį visiškai savą galime tiktai antroje pakopoje, kuri atsiveria Vakarieneje. Garbinimą žymintis lotyniškas žodis yra *ad-oratio* – prisilietimas lūpomis į lūpas, pabučiavimas, apkabinimas, ir tai daroma giliausiai mylint. Iš nusilenkimo randasi susivienijimas, nes tas, kuriam nusilenkiame, yra Meilė. Tada nusilenkimas pasidaro prasmingas, nes neužkrauna mums ko nors svetima, bet išlaisvina giliausiam mūsų pačių vidujiškumui.

Dar kartą grįžkime prie Paskutinės vakarienes. Įvykusi naujybė buvo nauja giluma, suteikta Izraelio senajai laiminimo maldai, kuri dabar virsta perkeitimo žodžiu bei dovanoja mums dalyvavimą Kristaus „valandoje“. Jėzus mums paliepė kartoti ne Paschos valgymą; tai juk, be to, metinė šventė, kurios negalima pakartoti bet kada. Jis mums paliepė įžengti į „jo valandą“. Į ją įžengiame per perkeitimo šventosios galios žodį; perkeitimas vyksta per šlovinimo maldą, kuri mus tolydžiai susieja su Izraeliu bei visa dieviškąja išganyimo istorija ir sykiu dovanoja mums naujybę, kurios ši malda vidujai laukė. Ši malda – Bažnyčia ją vadina Eucharistijos malda – sudaro Eucharistiją. Tai galios žodis, žemės atnašas visiškai naujaip paverčiantis Dievo savęs atidavimu ir įtraukiantis mus į šį perkeitimo procesą. Todėl šį perkeitimo vyksmą vadiname Eucharistija; tai hebrajiško žodžio *beracha* vertinys – dėkojimas, šlovinimas, laiminimas ir, Viešpaties dėka, perkeitimas: jo „valandos“ dabartis. Jėzaus „valanda“ yra valanda, kai nugalėta meilė. Tai reiškia: Dievas nugalėjo, nes jis yra meilė. Jėzaus „valanda“ trokšta

tapti mūsų valanda ir tokia tampa, kai mes, švęsdami šventąją Eucharistiją, esame įtraukiami į perkeitimų, kurie rūpi Viešpačiui, procesą. Eucharistija turi tapti mūsų gyvenimo centru. Kai Bažnyčia sako, kad sekmadienis neatskiriamas nuo Eucharistijos, tai nėra pozityvizmas ar troškimas valdyti. Velykų rytą Priskėlusįjį galėjo pamatyti pirma moterys, po to mokiniai. Nuo tada jie žinojo, kad pirmoji savaitės diena, sekmadienis, yra jo diena. Kūrinijos pradžios diena tampa kūrinijos atnaujinimo diena. Kūrinija ir atpirkimas yra viena. Todėl toks svarbus yra sekmadienis. Puiku, kad daugelyje kultūrų sekmadienis šiandien yra laisva diena ar net kartu su šeštadieniu sudaro vadinamąjį laisvą savaitgalį. Tačiau šis savaitgalis lieka tuščias, jei jame nepasirodo Dievas. Mieli bičiuliai! Galbūt kartais iš pirmo žvilgsnio nepatogu sekmadienį suplanuoti ir dalyvavimą šventosiose Mišiose. Tačiau jūs pamatysite, kad būtent tik tai suteikia laisvalaikiui tinkamą ašį. Nenusigręžkite nuo sekmadieninės Eucharistijos ir padėkite kitiems ją atrasti. Kad iš jūsų sklįstų džiaugsmas, kurio mums reikia, turime mokytis ją vis labiau vidumi suvokti ir mylėti. Stenkimės tai daryti – tai apsimoka. Atraskime Bažnyčios pamaldų turtingumą ir jų tikrąją didybę – tai, kad ne patys sau čia darome šventę, bet gyvasis Dievas dovanoja mums šventę. Mylėdami Eucharistiją, iš naujo atrasite ir Susitaikinimo sakramentą, per kurį atleidžiantis Dievo gerumas įgalina mus mūsų gyvenime vis pradėti iš naujo.

Tas, kas atrado Kristų, turi pas jį vesti kitus. Didžio džiaugsmo nevalia laikyti sau. Jį privalu perteikti kitiems. Daug kur pasaulyje Dievas šiandien keistai užmirštas. Atrodo, jog ir be jo einama į priekį. Tačiau kartu egzistuoja frustracijos, nepasitenkinimo viskuo ir visais jausmas: tai negali būti gyvenimas! Iš tiesų negali. Todėl Dievo užmaršį lydi tai, kas panašu į religiško bumą. Nenoriu juodinti visko, ko ten pasitaiko. Ten gali būti atradimo sąžiningo džiaugsmo. Tačiau daug kur religija tampa tiesiog rinkos produktu. Susirandama tai, kas kam nors patinka, o kai kurie net moka iš to gauti naudos. Tačiau pačių susirasta religija mums galiausiai toliau nepadeda. Ji patogi, bet krizės valandą mus palieka vienus. Padėkite žmonėms atrasti tikrąją žvaigždę, kuri rodo mums kelią, – Jėzų Kristų. Pamėginkime patys jį vis geriau pažinti, kad galėtume pas jį įtikinamai vesti ir kitus. Todėl tokia svarbi yra meilė Šventajam Raštui, todėl svarbu pažinti Bažnyčios tikėjimą, kuriame mums atrakinamas Raštas: mat augantis Bažnyčios tikėjimas buvo ir yra vis giliau į tiesą įvesdinamas Šventosios Dvasios (plg. *Jn 16, 13*). Popiežius Jonas Paulius II padovanojo mums nuostabų veikalą, kuriame sutrauktai išdėstytas šimtmečių tikėjimas, – *Katalikų Bažnyčios katekizmas*. Aš pats neseniai galėjau viešuomenei pristatyti šio katekizmo *Kompendiumą*, parengtą amžinybėn iškeliauvusio popiežiaus pageidavimu. Norėčiau, kad šias dvi pagrindines knygas jūs visi priiimtumėte į širdį.

Vienų knygų, žinoma, neužtenka. Ugdykite tikėjimo bendruomenes. Pastaraisiais šimtmečiais atsirado sąjūdžių ir bendruomenių, kuriuose gyvai prabyla Evangelijos jėga. Ieškokite tikėjimo bendruomenės, kelionės draugų, su kuriais kartu toliau žengtumėte didžiuoju piligrimystės keliu, kurį mums pirmieji parodė išminčiai iš Rytų. Naujųjų bendruomenių spontaniškumas yra svarbus dalykas; tačiau taip pat svarbu puoselėti bendrystę su popiežiumi ir vyskupais, kurie mums laiduoja, jog neieškome privačių kelių, bet iš tiesų gyvename didžiojoje Dievo šeimoje, kurią Viešpats įsteigė su dvylika apaštalų.

Dar kartą turiu grįžti prie Eucharistijos. „Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas“, – sako šventasis Paulius (*1 Kor 10, 17*). Tuo jis nori pasakyti: kadangi gauname tą patį Viešpatį ir jis mus priima bei į save įtraukia, esame taip pat viena vienas su kitu. Tai turi rodytis gyvenime. Tai turi rodytis gebėjimu atleisti. Tai turi rodytis jautrumu kito vargams. Tai turi rodytis pasirengimu dalytis. Tai turi rodytis rūpinimusi artimuoju, tiek artimu, tiek išoriškai tolimu. Šiandien yra savanorystės formų, abipusio tarnavimo pavidalų, kurių neatidėliotinau reikia būtent mūsų visuomenei. Nevalia, pavyzdžiui, palikti senų žmonių jų vienatvei, praeiti pro kenčiančiuosius. Jei mąstome ir gyvename vadovaudamiesi Kristumi, mūsų akys atsiveria, ir tada nebegyvename vien sau, tada matome, kur ir kaip esame reikalingi. Jei taip gyvename ir elgiamės, netrukus pastebime, kad daug puikiau yra būti reikalingam ir būti čia kitiems, negu tik darytis mums siūlomų patogumų. Žinau, kad jūs kaip jauni žmonės trokštate to, kas didu, trokštate darbuotis geresnio pasaulio labui. Parodykite tai žmonėms, parodykite tai pasauliui, kuris būtent ir laukia tokio Jėzaus Kristaus mokinių liudijimo ir pirmiausia per jūsų meilės ženklą gali atrasti žvaigždę, kuria mes sekame.

Ženkime priekin su Kristumi ir gyvenkime savo gyvenimą kaip tikri Dievo garbintojai. Amen.

Žolinės atlaidai Pivašiūnuose

Rugpjūčio 13 d. Pivašiūnuose vakaro pamaldomis prasidėjo tradiciniai Žolinės atlaidai. Pamaldose dalyvavo gausus maldininkų būrys iš Jiezno parapijos, lydimas klebono. Atlaidų išvakarėse šios parapijos tikintieji jau nuo seno organizuotai atvyksta į Pivašiūnus; šios tradicijos iniciatorius – garbingo atminimo Kaišiadorių vyskupijos kunigas Bronius Bulika (†1988 m.), ilgametis Jiezno parapijos klebonas, rašytojas, vertėjas, pamokslininkas.

Dar prieš I pasaulinį karą į atlaidus Pivašiūnuose susiburdavo daug maldininkų. Ir šiais laikais per atlaidų aštuondienį šią vietą aplanko nemaža tikinčiųjų iš Kaišiadorių vyskupijos, taip pat kitų vietų ir kraštų. Pivašiūnų šventovę ypač išgarsino Dievo Motinos Marijos su kūdikiu paveikslas. 1988 m. rugpjūčio 14 d. garbingo atminimo Kaišiadorių vyskupijos ganytojas kardinolas Vincentas Sladkevičius paveikslą vainikavo popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotomis karūnomis ir jam suteikė Nuliūdusiųjų Paguodos titulą. Nuo to laiko kiekvieno mėnesio 15 dieną, ypač per Žolinę, maldininkai susirenka pagerbti Pivašiūnų Švč. Mergele Mariją Nuliūdusiųjų Paguodą ir paprašyti jos dangiškos globos bei užtarimo.

Rugpjūčio 14 d. į atlaidus atvyko Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis; vyskupas vadovavo šios dienos pamaldoms, paskelbė atlaidų pradžią ir tvarką, šv. Mišiose teikė Sutvirtinimo sakramentą. Pamokslu metu vyskupas pabrėžė, jog šių metų atlaidų dienomis jis kviečia visus Žolinės atlaidų maldininkus kreiptis į Mariją rožinio maldos žodžiais adorojant Švč. Sakramentą. Vyskupas nurodė, jog kiekvieną Žolinės atlaidų dieną Švč. Sakramento adoracija vyks Pivašiūnų bažnyčioje vieną valandą, jos metu bus kalbamas rožinis, apmąstomi slėpiniai. Vyskupas sakė, kad šiais dar popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtais Eucharistijos metais mūsų maldos ir jausmai Marijai turi mus ypač vesti prie jos dieviškojo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus.

Pagrindinę atlaidų dieną – rugpjūčio 15-ąją – Žolinės iškilnių šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Šv. Mišias koncelebravo Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila ir Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis. Pamaldose dalyvavo gausus maldininkų būrys iš įvairių Lietuvos vietų. Kaip kasmet, giedojo Kaišiadorių vyskupijos parapijų jungtinis choras, vadovaujamas A. Bagdono, grojo DK Birutės MTB pučiamųjų orkestras, buvo nešamos pačių žemdirbių išaugintos atnašos – vaisiai, daržovės, duona. Pamaldas transliavo Lietuvos televizija (LTV1). Šią dieną po šv. Mišių bažnyčios šventoriuje vyko Eucharistinė procesija, po to – sakralinės muzikos koncertas, buvo sakomos sveikinimo kalbos minint Pivašiūnų bažnyčios 180-ties metų sukaktį. Šia proga kalbėjo ES Parlamento narys prof. V. Landsbergis, LR Seimo narys A. Vrubliauskas, Alytaus rajono Savivaldybės merė M. Ražanauskienė, kiti asmenys.

Šia proga žodį taręs Kaišiadorių vyskupas sakė: „Šimtą aštuoniasdešimt metų Pivašiūnų šventovė tarnauja tikintiesiems. Po jos skliaustais randame paguodą, semiamės dvasinės stiprybės, meldžiame Viešpaties globos ir dangiškosios Motinos užtarimo. Bažnyčios pastatas – tai gyvosios Dievo Bažnyčios, kuria esame mes, žmonės, simbolis“. Ta pačia proga vyskupas padėkojo už rūpinimąsi Pivašiūnų šventove bei priminė, jog šiomet Pivašiūnų bažnyčioje pradėti remonto darbai bus tęsiami ir toliau.

Rugpjūčio 16 d. Pivašiūnų šventovėje melstasi už tikybos mokytojus ir visus pedagogus; daugiausia maldininkų buvo atvykę iš Elektrėnų dekanato. Šv. Mišiose dalyvavo Kaišiadorių vyskupas, pamokslą sakė kun. A. Kelmelis, Vievio parapijos klebonas.

Kardinolas apgailestauja dėl brolio Rožė mirties

Rugpjūčio 18 d. Vilniaus arkivyskupijos išplatintame pranešime rašoma, jog kardinolas Audrys Juozas Bačkis iš Pasaulinių jaunimo dienų Kelne atsiuntė laišką, kuriame pareiškė labai apgailestaujantis dėl Tezė bendruomenės įkūrėjo brolio Rožė mirties. Laiške sakoma:

„Brolis Rožė ir jo įkurta bendruomenė buvo labai svarbi iš ateizmo griuvėsių prisikeliančiai Lietuvai. Jis buvo atviras visiems krikščionims ir žmonėms vos prisilietusiems prie krikščionybės. Kalbėjimas apie Kristų, išganymą, brolišką meilę daugeliui lietuvių, ypač jauniems žmonėms, padėjo rasti Dievą ir giliau suvokti savo gyvenimo prasmę. Tie tūkstančiai, kurie ne tik apsilankė Tezė bendruomenėje, bet ir rengėsi šiai kelionei maldos grupėse, patyrė dvasinį išsilavinimą, mokėsi dvasinio gyvenimo bei maldos ir surado bendraminčių.

Mes visuomet prisiminsime tai, ką teigė ir kam kvietė brolis Rožė: kryžių – žmonijos išganymo ir Dievo meilės apsišaukimą; Dievo Žodį, kuris ir šiandien kuria mumyse dievišką gyvenimą; susitaikymo palapinę, kurioje kiekvienas gali atrasti Dievo gailingumą ir išsivadavimą iš slėgiančių kalčių.

Viso pasaulio jaunimą sukrėtė žinia apie brolio Rožė nužudymą. Vakar Kelne, drauge su tūkstančiais Tezė bendruomenės jaunuolių dalyvavau maldoje už brolių Rožė“.

Kardinolas A. J. Bačkis paragino visus, kuriems brangus brolio Rožė atminimas, pasimelsti Vilniaus arkikatedroje.
-Vn-

Kun. dr. Gerhardo Nachtwei ir jo draugų seminarai

Liepos 29 – rugpjūčio 8 d. Kaišiadorių vyskupijoje viešėjo kunigo dr. Gerhardo Nachtwei vadovaujama grupė iš Magdeburgo vyskupijos. Šie kasmetiniai apsilankymai, jau tapę tradicija, yra vienas gražiausių ilgametės šių dviejų vyskupijų partnerystės vaisių.

Šiais metais drauge su kunigu G. Nachtwei jau trečią kartą atvyko Elke ir Eckehardas Meyer. Ponia Elke – puiki krikščioniškosios pedagogikos teoretikė ir praktikė, tad kasmet atvyksta su gerai parengta seminaro vyskupijos ti-

kybos mokytojams programa. Šiomet pasirinkta tema – „Hiperaktyvus vaikas tikybos pamokoje“ – buvo ypač aktuali, todėl į seminarą rugpjūčio 1–2 d. susirinko net 38 mokytojai iš įvairių vyskupijos vietovių.

Rugpjūčio 3–4 d. į Kaišiadorių vyskupijos sielovados centrą su svečiais susitikti susirinko per 60 vaikų iš 7 vyskupijos parapijų. Dauguma šių vaikų – globos namų auklėtiniai, socialiai remtinų ar probleminių šeimų vaikai. Taip pat buvo pakviesti ir patys aktyviausieji, šaunčiausi dalyvaujantys savo parapijų veikloje. Programą vaikams tema „Dievas kalba tau per įsakymus ir per tavo sąžinę“ vedė pats kun. G. Nachtwei, o jam talkino br. Michaelis Schmalzlis, pona ir ponas Meyeriai ir dar 9 drauge atvykę jaunuoliai iš įvairių Magdeburgo vyskupijos parapijų. Svečių vadovaujami, vaikai iš tiesų puikiai praleido laiką, daug ko išmoko, sužinojo, susidraugavo tarpusavyje, o atsisveikinant dar gavo ir dovanų – po puikų spalvotą kamuolį, ir ne bet kokį, bet, pasak kunigo G. Nachtwei, „kalbantį“. Šis kamuolys turės priminti vaikams, jog Dievas nuolat jiems kalba – meta savo žodį lyg kamuolį. Tačiau žaidimas nevyks, jei tas, kuriam kamuolys metamas, nesistengs jo sugauti ir perduoti kitam...

-vp-

Jaunimo žygis į atlaidus

Liepos 15–16 d. Aukštosios Panemunės jaunimas surengė piligriminį žygį į Pal. Jurgio Matulaičio atlaidus Marijampolėje. Tradiciškai eita pėsčiomis iš Veiverių į Marijampolę. Liepos 15 d. žygeiviai susirinko klebonijos kiemelyje. Piligriminis žygis prasidėjo Veiverių kryžių kalnelyje, kur visi sustoję ratu pasimeldė, uždegė žvakutes žuvusiems už laisvę.

Pilgrimai aplankė Skriaudžių parapijos bažnyčią, susitiko su Kazlų Rūdos parapijos jaunimu. Žygeivius labai svetingai priėmė klebonas T. Valianas. Pailsėję žygio dalyviai keliauvo tolyn. Pakeliui aplankė Kazio Grniaus kapą, grožėjosi Sasnavos bažnytėlės architektūra bei moderniu vidaus interjeru.

Liepos 16 d. jaunieji pilgrimai kartu su dideliu būriu jaunuolių Marijampolės bazilikoje dalyvavo šv. Mišiose, kurių metu buvo meldžiamasi už jaunimą ir švietimo darbuotojus. Jau-

Rugpjūčio 17-ąją – kunigams ir vienuoliams skirtą dieną – melsta pašaukimų į dvasinį luomą. Tą dieną buvo gausu dvasininkų, taip pat vienuolių, ir iš kitų vyskupijų; gausiausiai maldininkų buvo atvykę iš Molėtų dekanato parapijų. Šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas, pamokslą pasakė Molėtų parapijos vikaras kun. D. Vėlyvis, šių metų liepos 31 d. išventintas kunigu.

Rugpjūčio 18 d. buvo meldžiamasi už *Caritas* darbuotojus ir ligonius. Pasmaldose dalyvavo Kaišiadorių vyskupijos *Caritas* savanoriai, taip pat gausus maldininkų būrys iš Kaišiadorių dekanato. Šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas, pamokslą pasakė kun. A. Miliauskas, Darsūniškio parapijos administratorius. Po šv. Mišių vyko visiems *Caritas* bendradarbiams skirta agapė.

Rugpjūčio 19 d. į Pivašiūnus rinkosi Širvintų dekanato parapijų žmonės, kurie meldėsi už šeimas, Šeimos centrų darbuotojus ir savanorius. Šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas, pamokslą sakė kun. V. Balnys, Musninkų parapijos klebonas.

Rugpjūčio 19 ir 20 d. Pivašiūnuose vyko Kaišiadorių vyskupijos jaunimo dienos „Mes atvykome Jo pagarbinti“. Rugpjūčio 19 d., penktadienį, į Pivašiūnų šventovę susirinkęs gausus vyskupijos jaunimo būrys dalyvavo vakarinėje Švč. Sakramento adoracijoje, bendravo prie laužo, o kitą dieną klausėsi katechezų. Tą dieną buvo meldžiamasi už vaikus ir jaunimą, smaldose vienyti su jaunimu, išvykusi dalyvauti Pasaulio jaunimo dienos Kelne. Pivašiūnų šventovėje taip pat paminėti du iškilūs Kaišiadorių vyskupijos ganytojai: Dievo tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis (minėtos jo mirties 43-osios metinės) ir kardinolas Vincentas Sladkevičius (minėtos jo gimimo 85-osios metinės). Šv. Mišioms vadovavo Kaišiadorių vyskupas, pamokslą pasakė kun. G. Tamošiūnas, Kaišiadorių vyskupijos kurijos kancleris.

Tą dieną ir baigėsi didieji Žolinės atlidai Pivašiūnuose, kaip tikima, suteikę gausių Dievo malonių ir Dangiškosios Motinos užtarimų jų dalyviams.

-KŠ-

Tikybos mokytojų ir katechetų susitelkimo diena

Rugpjūčio 19 d. Kaišiadorių vyskupijos Sielovados centre vyko tradicinė kasmetinė vyskupijos tikybos mokytojų ir katechetų susitelkimo diena. Ši diena rengiama Dievo tarno arkivyskupo T. Matulionio mirties minėjimo išvakarėse. Susirinko daugiau nei 60 tikybos mokytojų ir katechetų iš visų septynių vyskupijos dekanatų. Ši diena, jau tapusi tradicine, skirta pasirengti artėjantiems mokslo metams, iš naujo išgyventi savo tarnystės vietą ir paskirtį Bažnyčioje. Šiomet susirinkusieji buvo raginami, atsiliepiant į Bažnyčios kvietimą, ypač įsimąstyti į Eucharistijos slėpinį, todėl ir visos programos moto buvo parinkta eilutė iš Evangelijos pagal Joną: „Aš esu gyvybės duona“.

Pirmojoje programos dalyje į Eucharistijos slėpinį gilintis padėjo tėvas A. Saulaitis SJ. Pirmoji katechezė – 12 Prisiikėlimo stočių – buvo skirta Jėzaus gyvenimo, mirties ir prisikėlimo apmąstymui. Susirinkusieji vieną po kito skaitė evangelijų pasakojimus apie prisikėlimą.

Didelį išpūdį klausytojams padarė antroji tėvo A. Saulaičio SJ pasiūlyta katechezė – Teisingumo rožinis. Ne tik todėl, kad turėjo patrauklų praktinį elementą – kiekvienas galėjo susiverti sau mažutį penkių karolėlių rožinį, skirtą maldai už visus penkis pasaulio žemynus. Drauge melddamiesi susitelkimo dienos dalyviai ypatingai išgyveno Eucharistijos, kaip Bažnyčios vienybės laido ir pamato, ant kurio auga Bažnyčia visame pasaulyje, svarbą.

Visas katechezų metu išgirstas mintis, patirtus išpūdžius ir įžvalgas mokytojai ir katechetai nusinešė prie Viešpaties kojų – į Švč. Sakramento adoraciją.

Ši valanda, praleista tyliame pokalbyje su Jėzumi daugeliui tapo šios dienos pagrindiniu akcentu. Prasmingai ir giliai išgyventi šį artumo su Viešpačiu laiką susirinkusiems padėjo kun. Gedimino Tamošiūno, Katechetikos centro dvasios vadovo, parengtos ir pateiktos trumputės meditacijos, subtiliai atskleidžiančios adoracijos maldos esmę ir tikslą – pašnekesį su Viešpačiu.

Kaip ir kiekvienais metais, susitelkimo dieną vainikavo Eucharistijos šventimas. Nors Kaišiadorių vyskupas negalėjo, kaip įprasta, asmeniškai vadovauti šv. Mišioms, nes tuo metu meldėsi Pivašiūnų šventovėje, ganytojas buvo kartu su savo ganomaisiais – vietoje šv. Mišių homilijos susirinkusiems buvo perskaitytas jo laiškas. Palydėdamas tikybos mokytojus ir katechetus į naujuosius mokslo metus, vyskupas priminė jiems žodžius iš šv. apaštalo Pauliaus Laiško romiečiams: „Kaipgi jie įtikės tą, apie kurį negirdėjo?! Kaip išgirs be skelbėjo?! O kas gi skelbs nesiūstas?“ (Rom 10, 14–15). Atkreipdamas dėmesį į tikybos mokytojų ir katechetų tarnystės bažnytinį pobūdį, ganytojas priminė, jog niekas, nei atskiras asmuo, nei bendruomenė, negali pats sau skelbti Evangelijos. Niekas negali pats savęs įgalioti ir pasiūsti šiai tarnystei. Siūstasis kalba ir veikia, remdamasis ne savo paties, bet Kristaus autoritetu; kalba bendruomenei ne kaip jos narys, bet Kristaus vardu. Ganytojas drąsino susitelkimo dienos dalyvius tvirtindamas, kad gyvenimas su Kristumi ir yra tikroji, realioji, paprastoji ir veiksmingiausiaji katechezė, nereikalaujanti jokių materialinių investicijų. „Būkite jai pasišventę ir dėmesingi. Nuolat eikite susitikti Jį Eucharistijoje, leiskitės Jo maitinami. Darykite tai dažnai. Tegu Eucharistijos slėpinys persmelkia Jūsų širdis“, – rašoma laiške.

-vp-

„Avinėlio užtarėjų“ bendruomenės narių viešnagė

Rugpjūčio 5–6 d. Šiauliuose viešėjo „Avinėlio užtarėjų“ bendruomenės nariai tėvas Johnas Paulas Joyce'as ir sesuo Mary Magdalene iš Omahos, Jungtinių Amerikos Valstijų.

„Avinėlio užtarėjai“ – Romos katalikų bendruomenė, kurią sudaro kunigai, vienuoliai ir pasauliečiai, atsidavę tikinčiųjų kontempliatyvumo ugdymui ir jų rengimui užtarimo tarnystei. Lietuvoje veikia apie 20 „Avinėlio užtarėjų“ draugų grupelių. Jų vadovas šiaulietis Rimantas Pumputis buvo susitikimo su šios bendruomenės nariais iš Omahos organizatorius.

Pirmąją dieną svečiai Šiaulių vyskupijos kurijos salėje susitiko su kunigais. Tėvas Johnas Paulas trumpai apibūdino „Avinėlio užtarėjų“ bendruomenę, papasakojo apie jos struktūrą, pašaukimą, veiklą. Bendruomenės misija, anot kunigo, siūlyti kontempliatyvų dvasingumą visai Bažnyčiai. Susitikimo metu daug dėmesio skirta užtarimo maldai, aiškintasi, kokia ji turi būti, kam skirta, kaip jai pasirengti. „Kartu su Kristumi esame pašaukti užtarti žmoniją ir maitinti ją Dievo žodžiu. Turim išmokti būti gerais ganytojais, bet taip pat svarbu išmokti būti aukos avinėliais. Turime labai sąmoningai aukoti savo gyvenimą, kad kiti gyvenimą turėtų“, – sakė Johnas Paulas kunigams.

Po vakaro šv. Mišių Šiaulių katedroje svečiai susitiko su parapijiečiais bei iš visos Lietuvos atvykusiais „Avinėlio užtarėjų“ draugais. Tėvas Paulas mokė tema „Mergelės Marijos nekaltasis prasidėjimas – pagalba gyvenant Eucharistija“. Čia, pasak svečio, svarbiausia tai, kad Marija suprato savo misiją – dovanoti pasauliui Dievo Sūnų – Išgelbėtoją. „Kiekvienas iš mūsų turime tikėti, kad kartu su Marija esame pašaukti į skubią ir neatidėliotinę misiją, – sakė kunigas vienuolis. – Turime tikėti, kad Eucharistija yra tinkamiausias maistas, teikiantis tvirtumo misijai atlikti“. Adoracijos metu svečias kvietė melsti gilesnės meilės Marijai ir gilesnio Eucharistijos alkio.

Šeštadienį, rugpjūčio 6 d. rytą, į susitikimą su kunigu Paulu ir seserimi Mary Magdalene susirinko užtarėjų maldos grupių vadovai. Jiems tėvas

nimas iš įvairiausių visos vyskupijos kampelių susibūrė seminarijos kiemelyje pietauti. Po to vyskupo Rimanto Norvilos palaiminti su savo vėlavomis ir kita atributika rikiavosi piligriminiam žygiui į palaimintojo Jurgio Matulaičio tėviškę Lūginę. Panemuniečiams, įveikusiems 35 km atstumą per vieną dieną, nueiti dar kelis kilometrų buvo vieni juokai.

-db-

Moksleivių vasaros stovykla

Anykščių šv. Mato parapija jau nuo 2001 m. Molėtų rajone, Juodakampio kaime, rengia vasaros stovyklas moksleiviams „Dangaus ir žemės vaikai“. Į jas kviečiami skautai, ateitininkai, taip pat iniciatyvūs moksleiviai, aktyviai dalyvaujantys parapijos gyvenime. Kiekvienais metais kartu stovyklauja ir vaikai iš socialiai remtinų šeimų.

Šiais metais rugpjūčio 1–7 d. vykusio stovykla buvo jubiliejinė – penktoji, todėl pakviesti buvo visų „laidų“ stovyklautojai, vadovėmis dirbo studentės, irgi buvusios stovyklos dalyvės. Kai kurie vaikai, pirmą sykį čia atvažiavę kaip septintokai ar aštuntokai, šiomet jau – būsimieji abiturientai.

Kaip visada, didžiausią stovyklos programos dalį sudarė kūrybinė veikla: stovyklautojai šoko, dainavo, vaidino, įdomiai ir smagiai pristatinėjo savo kambarius, piešė tatuiruotes, stebino originalia apranga. Lietus neišgąsdino plaukikų, nesugriovė senos tradicijos – drąsiausieji kasmet plaukte įveikia Siesarties ežerą, kad nuo salos viršūnės apžvelgtų paties gražiausio ežero platybes. Šiomet jubiliejinės stovyklos proga vaikai aplankė Rygą ir Livu vandens parką.

Moksleiviams netrūko žaidimų, improvizacijų, azarto ir polėkio. Šv. Mišiose, aukojamose gamtoje, stovyklautojai meldė Viešpatį saugoti ir globoti visus – juos pačius, draugus ir likusius namuose artimuosius.

-ksm-

Vargonų festivalis

Rugpjūčio 2–8 d. Seinuose ir Anykščiuose vyko jau tradiciniu tapęs tarptautinis jaunųjų vargonininkų festivalis „Luniores Priores Organorum Sejnensis“. Festivalis, kaip visada, prasidėjo Lenkijoje, Seinuose, Švč. Mergelės Marijos Aplankymo katedroje, turinčioje unikalius senus vargonus, o rugpjūčio

7–8 d. buvo užbaigtas Anykščių šv. Mato bažnyčioje, taip pat garsėjančioje savo vargonais, parvežtais iš Didžiosios Britanijos, kurie specialistų vertinami kaip vieni geriausių Lietuvoje.

Anykščius ir Seinus festivalis sujungia jau penktą kartą, šiemet iškilmingais vargonų muzikos garsais nusielenkdamas iškiliai dviejų miestų, dviejų valstybių asmenybei – poetui ir vyskupui Antanui Baranauskui. Norėta, kad festivalis padėtų pažvelgti į Antaną Baranauską kaip į europietiškosios kultūros fenomeną, išsiskleidusį dviejų tautų – lietuvių ir lenkų – erdvėje. Festivaliui vadovavo prof. Jozefas Serafinas, dalyvavo profesorai Julianas Gembalskis, Ludgeris Lohmannas bei nemažas būrys Lietuvos, Lenkijos, Baltarusijos jaunųjų muzikantų, atlikusių Bacho, Bramso, Mesiano ir kitų klasikų bei dabarties kompozitorių kūrinis.

Vargonininkai grodami bei giedodami taip pat dalyvavo šv. Mišiose. Sekmadienio šv. Mišių aukoje dalyvavo ir Panevėžio generalvikaras kan. Robertas Pukenis, generalinė festivalio globėja Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrė Kazimira Danutė Prunskienė, Lenkijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje Janušas Skolimovskis, Vokietijos kultūros atašė Lietuvoje bei kiti garbūs svečiai.

-ksm-

Keliais žodžiais

Troškūnai. Lietuvos Kolpingo draugija jau kelinti metai bendradarbiauja su K. Adenauerio fondu Lietuvoje. Liepos 24–29 d. Troškūnų švietimo ir kultūros centre vyko seminaras – stovykla jaunimui tema „Žmogus kaip socialinė būtybė“ pagal krikščioniškąjį socialinį mokymą. Seminaro metu dalyviams LR prezidento patarėjas Arūnas Kučikas skaitė paskaitą „Aš, valstybė ir Bažnyčia“, LKD pirmininkas Vytautas Toleikis – „Žmogus ir valdžia. Arba kaip elgtis su valdžia?“, kunigas Aurelijus Simonaitis – „Žmogaus socialinė esmė krikščioniško socialinio mokymo požiūriu“ bei Pilietinių iniciatyvų centro direktorius Girvydas Duoblys – „Žmogaus teisės. Kokias teises turime?“ Po paskaitų vykdavo diskusijos, aptarimai. Įvairiais metodais seminaro dalyviai praplėtė savo žinias, jas įtvirtino, padedami vadovų Laimučio Deveikio ir Andriaus Šarapovo, gvildeno su paskaitų temomis susijusius klausimus.

-lk-

kalbėjo apie žmogiškąjį silpnumą bei dvasios neturtą. Grupių vadovai, tėvo teigimu, dažnai susiduria su savo silpnumu. Tačiau tik silpnumo suvokimas padeda priimti Dievo duodamą stiprybę. Mokymas baigėsi bendra malda už Lietuvą.

Po pietų buvo susitikta su maldos grupių nariais ir draugais Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje. Tėvo Paulo čia teiktas mokymas rėmėsi fraze iš Izaijo knygos: „Ant tavo mūrų, Jeruzale, sargus pastačiau...“ (Iz 62, 6). Ši frazė, jo teigimu, atspindi krikščioniškąjį pašaukimą ir užtarimą. Užtarimas – tai atsiliepiamas ir naująjį Jėzaus išakymą: „Mylėkite vienas kitą taip, kaip aš jus mylėjau“.

Vėliau, po mokymo, toje pačioje bažnyčioje Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias. Pamokslą ganytojas skyrė Kristaus atsimainymo šventei. „Šiandien tikriausiai neatsitiktinai Dievas parinko šią didelę atsimainymo šventę, kad pasikeistume visi, taptume tikrais žmonėmis“, – sakė vyskupas. Užtarimo maldą ganytojas siejo su Dievo žodžio klausymu. Užtarėjai ypač turėtų trokšti išgirsti tai, ką Dievas sako, kad galėtų užtarti žmones. „Kiekvienas asmeniškai turime išgirsti Dievo žodžius: „Tu esi mano mylimasis sūnus, tu esi mano mylimoji dukra“, kad galėtume sekti Kristų jau čia, žemėje“, – sakė vyskupas.

Renginių metu buvo pristatyta iš anglų kalbos išversta „Avinėlio užtarėjų“ bendruomenės įsteigėjos ir vadovės Motinėlės Nadine Brown knyga „Pasinerk septynis kartus. Kontempliatyvus žvilgsnis į septynias didžiąsias nuodėmes“. Po šv. Mišių šalia esančioje katalikiškoje mokyklėlėje buvo surengtas atsisveikinimo vakaras. Buvo kartu giedamos lietuviškos ir angliškos giesmės, svečiams dėkojama, prašoma dar daug kartų apsilankyti Lietuvoje.

-irat-

Vilkaviškio vyskupijos ministrantų vasaros stovykla

Liepos 29 – rugpjūčio 6 d. Nemunaityje, Alytaus rajone, visus Vilkaviškio vyskupijos berniukus šv. Mišių patarnautojus ir mergaites adoruotojas sukvietė jau tradicine tapusi Vilkaviškio vyskupijos ministrantų vasaros stovykla. Šiais metais ji vadinosi „Septyni“. Devynias dienas gilintasi į septynis Bažnyčios sakramentus. Šioje ugdomojo pobūdžio stovykloje buvo ugdomas tikintis, pasitikintis ir jautrus žmogų kartu gyvenant, dirbant, mokantis ir meldžiantis. Tai vienas iš pagrindinių vyskupijos ministrantų ugdomųjų renginių.

Vilkaviškio vyskupas ir stovyklos globėjas Rimantas Norvila stovyklautojams rašė: „Džiaugiuosi, kad visus mus vienija ne tik bendras tikėjimas į Jėzų Kristų, Dievo Sūnų, kuris trokšta gyventi tarp mūsų ir būti mūsų bičiulis, bet ir siekimas pažinti tą neįkainojamą slėpinį per tarnystę liturgijoje. Tai liudija, kad tik dar stipriau ir ryžtingiau auga mūsų apsisprendimas eiti keliu, kuriuo pradėdame žengti Krikšto sakramento metu. Tai yra mūsų misija – liudyti Kristų visu savo gyvenimu su nauju polėkiu, su nauja drąsa“.

Liudyti Kristų savo gyvenimu buvo pakviesti 22 vadovai iš visos Lietuvos. Tarp jų – keturi kunigai ir diakonas. Vieningai dirbusi vadovų komanda stengėsi giliau supažindinti vaikus su Bažnyčios sakramentais. Kiekvieną rytą vaikai buvo įvesdinami į dienos temą per simbolius.

Stovyklos dalyviai klausėsi įvairių paskaitų. Paskaitose psichologijos temomis gilintasi į tai, kaip remiantis krikščioniškomis vertybėmis ugdyti visavertę asmenybę, gebančią veikti šiuolaikinėje visuomenėje. Kalbėta apie Bibliją lietuvių literatūroje. Vaikai, skaitydami įvairius grožinės lietuvių literatūros kūrinius, bandė atrasti Dievo žodžio gyvybę. Taip pat aptarti keletas užsieniečių autorių lyriniai religiniai tekstai, atskleidžiantys liturginių gestų, žodžių bei objektų esmę švenčiant Eucharistiją. Pra-

plėstos anglų kalbos žinios. Nagrinėta liturgija, Bažnyčios istorija. Kalbėta apie Eucharistiją, Šventąjį Raštą ir gyvenimą, socialinį darbą, sektas, krikščioniškosios filosofijos pagrindus, krikščioniškąją bioetiką. Kiekvienas stovyklautojas galėjo rasti jo poreikius atitinkančią paskaitą ir ieškoti atsakymų į rūpimus klausimus. Dienos tema ypač būdavo atskleidžiama per katechezes, kurias rengė ir vedė stovykloje dirbę kunigai ir teologines studijas baigę vadovai. Teorinė ir praktinė katechezės dalis leido naujai išgyventi ir patirti tai, kas, atrodo, kiekvienam buvo žinoma.

Kiekvienos dienos centras būdavo iškilmingas Eucharistijos šventimas. Po pietų vaikai būdavo kviečiami į įvairius veiklos būrelius, kaip antai, meno pėdsakų, dirbinių iš molio ir gipso, dirbinių iš natūralių gamtinių elementų, giedojimo istorijos ir praktikos, Biblijos pažinimo, sporto, psichologijos, bendruomeninių šokių, žurnalistikos, juostelių pynimo, folkloro, vaistinių ir gydomųjų augalų, vaško žvakių gamybos. Kiekviena diena baigdavosi vakaro programa.

-lm-

Miesto šventė ir atlidai Anykščiuose

Liepos 29–31 d. Anykščiuose vyko spalvinga ir įvairi miesto šventė „Antano Baranausko miestui – 565-eri“. Kadangi šios šventės svarbiausias akcentas buvo Šv. Onos atlidai, į gyvą kultūros vyksmą įsitraukė ir Šv. Mato bažnyčia. Kaip ir kiekvienais metais, trijų dienų savotiškas kultūros maratonas prasidėjo bažnyčioje šv. Mišiomis už gyvus ir mirusius anykštėnus.

Šie metai ir Anykščiams, ir bažnyčiai ypatingi tuo, kad yra jubiliejiniai poeto ir vyskupo Antano Baranausko metai: 2005 m. minimos 170-osios šio iškilaus anykštėno gimimo metinės. Todėl daugelis renginių buvo skirti vyskupo atminimui. Ir pirmasis šventės renginys prabilo poeto Maironio žodžiais vyskupui: „Tu vainiką nupynęs ant Anykščių uždėjai“. Iš Anykščių kilę aktoriai Dalia Michelevičiūtė, Ferdinandas Jakšys, Algimantas Bružas skaitė A. Baranausko poeziją, apie vyskupą ir jo bei savo miestą kalbėjo kiti garbūs anykštėnai.

Vyskupui A. Baranauskui buvo skirta ir tos dienos kulminacija – Anykščių šv. Mato bažnyčioje Šv. Kristoforo orkestras, vadovaujamas Donato Katkaus, ir kamerinis choras „Aidija“, vadovaujamas Romo Gražinio, atliko siuitą mišriam chorui, mušamiesiems ir styginiam orkestrui pagal A. Baranausko eiles „Po šituo stogu“.

A. Baranausko giesmes jau dešimtmetį gieda Šv. Mato bažnyčios choras „Salve Cantus“, vadovaujamas vargonininko Rimvydo Griauzdės. Šios miesto šventės metu choras dalyvavo muziejininkų surengtuose A. Baranausko skaitymuose prie klėtelės „Mylistą Jūsų sveikinam šiandieną“, kur poeziją skaitė aktoriai Virginija Kochanskytė, Ramūnas Abukevičius, Petras Venslovas.

Kitas vyskupas Anykščius aplankė sekmadienį per šv. Onos atlidus, liepos 31 d. Iškilmingai skambant popiežiaus himnui „Petro laivas“, tautiniais drabužiais pasipuošusių jaunuolių lydimas, į Šv. Mato bažnyčią įžengė buvęs ilgametis Pasaulio lietuvių vyskupas Antanas Paulius Baltakis, šiemet šventę garbingą savo jubiliejų. Dėkodamas už sveikinimus, vyskupas prisipažino, kad į Anykščius sugrįžta kaip į namus. Čia vyskupas penkerius metus lankė gimnaziją, buvo pirmosios laidos gimnazistas.

Į bažnyčią, kaip ir kasmet per Šv. Onos atlidus, suplūdo daug tikinčiųjų. Šv. Mišias aukojo prelatas Juozas Šiurys iš Telšių, savo išpūdingame pamoksle kvietęs visus ir pasibaigus šventėms atsigręžti į Bažnyčią, darbuose ir rūpesčiuose paskendus neužmiršti maldos, sekmadienius paskirti Dievui, kad diena nebūtų praleista veltui.

-ksm-

Akmenės rajonas. Kruopių šv. Onos parapijos titulinuose šv. Onos atliduose darniai giedojo jungtinis Kivylių ir Kruopių parapijų choras. Votyvų šv. Mišias aukojo Žagarės klebonas A. Vinclovas, o sumos – Ventos klebonas K. Zybartas. Kruopščiai ruošiasi tituliniam Žolinės atlidams Kivyliuose. Klebono A. Mačiulio rūpesčiu autobusas atvežė Spaigių ir Kruopių tikinčiuosius, choristus, mergaites adoracijai į Kivylių bažnyčios titulinus Žolinės atlidus. Gausiai susirinkę tikintieji dalyvavo kun. A. Mačiulio aukojamose votyvų ir sumos šv. Mišiose, klausėsi jungtinio Kivylių ir Kruopių bažnyčių choro giesmių.

-ol-

Šventoji. Rugpjūčio 1–5 d. vyko Panevėžio šeimos centro stovykla, kurioje dalyvavo 70 žmonių. Stovyklą organizavo Panevėžio šeimos centro direktorė Jūratė Šaumanienė. Paskaitas skaitė Leidybos ir informacijos centro „Už gyvybę“ direktorė doktorantė Birutė Obelenienė ir stovyklos kapelionas kun. Eugenijus Troickis. Birutė Obelenienė kalbėjo apie „kūno teologiją“, apie tai, kaip priimti ir įprasminti savo lytiškumą, suprasti kūno ženklus. Daug dėmesio paskaitose skirta išsiaiškinti, kaip lytiškumo kodai panaudojami žiniasklaidoje. Teorinę dalį vedė kun. Eugenijus Troickis, remdamasis popiežiaus Jono Pauliaus II tekstais.

-kad-

Vepriai. Rugpjūčio 1–7 d. A. Panemunės Švč. M. Marijos Vardo parapijos socialiai remtinų – daugiavaikių šeimų vaikai laiką leido vasaros stovykloje „Blogi nugalėk gerumu“ Vepriuose (Ukmergės raj.) Čia jie grožėjosi gražiu kraštovaizdžiu, vietove, kasdien maudėsi Veprių ežere, žaidė judrius ir intelektualius žaidimus. Vietos klebono kun. Bronislovo Gimžausko, šiltai ir maloniai priėmusio stovyklautojus, dėka vaikai labiau suvokė tikėjimo prasmę mūsų gyvenime. Klebonas taip pat išsamiai supažindino su Veprių kaimo istorija, jo vadovaujami vaikai giedodami ėjo Kryžiaus kelius – Kalvarijas. Be to, visi noriai dalyvavo ir aktyviai giedojo vakarinėse Mišiose Veprių Švč. Mergelės Marijos Rožančinės bažnyčioje. Šios stovyklos sumanytojai – A. Panemunės Švč. M. Marijos Vardo parapijos klebonas kan. Deimantas Brogys bei vikaras Rimantas Simanavičius.

-db-

Berčiūnai. Rugsjūčio 2–7 d. čia vyko Panevėžio vyskupijos jaunimo lyderių stovykla „Siela ir stichijos“, kurią organizavo vyskupijos Jaunimo centro vadovė Elona Stasiūnaitė. Rugsjūčio 3 d. stovyklautojai lankėsi Palendrių vienuolyne, dalyvavo rytmečio liturginių pamaldų giedojime. Broliai supažindino jaunimą su vienuolynu ir jo istorija bei vienuolinio ir dvasinio gyvenimo specifika.

-kad-

Vilnius. Rugsjūčio 17–19 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje buvo surengta Eucharistijos metams skirta parapiinės katechezės sesija „Ateik... pasilik... sek“. Atvykę iš visos Lietuvos sesijos dalyviai gilinosi į Eucharistijos ir Šv. Rašto, Eucharistijos ir Bažnyčios bei Eucharistijos ir bendruomenės slėpinius. Katechetai ne tik klausėsi teorinių paskaitų, kurias skaitė ses. Benedikta RA, kun. Mindaugas Pukštys ir br. Ramūnas Mizgiris OFM, bet ir po pietų rinkdavosi į vaikų, paauglių arba suaugusių katechezės grupes, kuriose atlikdavo įvairias praktines užduotis. Katechezės sesiją lydėjo bendra ryto malda, Eucharistijos šventimas, Susitaikymo pamaldos, maldos kelionė su šventaisiais, giesmės. Sesijoje dalyvavo 52 katechetai, kunigai, seserys vienuolės iš įvairių vyskupijų.

-sap-

Nauji leidiniai

Metai su Šventuoju Raštu. 2006. Parengė kun. Lionginas Virbalas SJ. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 22 p.

Pagal leidinėlį pateikiamas nuorodas lengva susirasti kasdienes liturginius Šventojo Rašto skaitinius, šioje knygelėje taip pat pateikiamos maldos apaštalavimo intencijos. Leidinys – patogaus kišeninio formato.

Popietė „Po gerumo ženklų“

Rugsjūčio 19 d. popietę Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialinio buto svetainėje vyko popietė „Po gerumo ženklų“, skirta šviesaus atminimo Jo Eminencijos 85-osioms gimimo metinėms. Renginyje dalyvavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Juozas Preikšas, kardinolo giminės, tarp jų atminimo žodį tarusi brolio Jono dukra Janina Sladkevičiūtė-Lukavičienė.

Atsiminimais dalijosi kardinolą paskutiniais jo gyvenimo metais slaugiusios Leokadija Benešiūnaitė, Elvyra Astromskienė, Joana Misevičienė. Kokius pėdsakus dvasiniame gyvenime paliko susitikimai su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi pasakojo Algimantas Tauras. *Almos* ir „Vilties“ bendrijų vardu žodį tarusi Joana Šimanauskienė pabrėžė, kad žmonės, kuriems neteko asmeniškai pažinti kardinolo, memorialiniuose jo namuose randa dvasinę atgaivą, įpareigojančią toliau nešti tikėjimo, vilties, gerumo estafetę. Sesers kazimierietės Julitos nuomone, visų prie kardinolo memorialinio muziejaus besiglaudžiančių bendrijų tikslas patiems jų nariams augti gerumu ir kitus auginti. Apie tai, jog kardinolo Vincento gerumas visais jo gyvenimo etapais ir ypač dirbant Kunigų seminarijoje buvo reiklus ir tėviškas, kalbėjo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, plačiau paaiškinęs kardinolo pasirinkto šūkio „Padaryk mane gerumo ženklų“ prasmę.

Popietėje buvo giedamos kardinolo V. Sladkevičiaus mėgstamos giesmės, skambėjo visų dalyvių kartu atliekamos lietuviškos dainos, vyravo darni šeimyninė nuotaika.

-nr-

Roberto Šumano idėjų plėtotė Naujamiestyje

Liepos 15–22 d. Naujamiestyje vyko Europos mokyklos stovyklos „Europos sielos beieškant“ antrasis etapas. Jame dalyvavo keletas belgų skautų iš Briuselio ir jaunimas iš Panevėžio miesto bei rajono. Šios stovyklos tikslas – ieškoti Panevėžio ir Lietuvos bei Belgijos ir Europos sielos. Stovyklautojai daug keliavo. Kiekviename aplankytame Lietuvos miestelyje jie turėjo surasti šio miestelio veidą, širdį ir sielą. Per pirmąjį stovyklos etapą jaunimas aplankė Tytuvėnus, Kražius, Kaltinėnus, Varnius, Platelius, Medvėgalį, Mačernio tėviškę ir kapą Šarnelėje. Prie poeto kapo stovyklautojai ir svečiai skaitė Mačernio poeziją ir prisiekė tikėti šviesa ir visuomet jos siekti. Žemaičių Kalvarijoje dalyvavo žemaičių atlaiduose, ėjo žemaičių Kryžiaus kalnus. Antrojo stovyklos etapo metu lankytasi Paberžėje, Ginučiuose, Ladakalnyje, Palūšėje, Vilniuje, Trakuose, Europos parke.

Kun. Algirdas Dauknys jaunimui skaitė paskaitą apie gyvybės ir mirties kultūrą. Keletą popiečių jauni žmonės labai atkakliai darbavosi valydami Nevėžį ties Berčiūnais ir į krantą išvilko apie dešimt kubinių metrų medienos.

Stovyklos pabaigoje buvo sudarytos trys komandos, kurios aplankė miesto ir rajono savivaldybes bei susitiko su miesto vicemeru Petru Lomanu, Savivaldybės administracijos direktoriumi Visvaldu Matkevičiumi. Taip pat gerą valandą apie Panevėžio ir Europos sielą diskutavo su rajono vicemeru Rapolu Gritėnu ir Švietimo skyriaus vedėju Kęstučiu Rimkumi. Daug įdomių ir originalių minčių išsakė Albina Saladūnaitė.

Naujamiestyje jaunimas trumpai susitiko su fotomenininku Juliumi Vaupšu ir galerijos vedėja Vigita Dumbriene. Savo išvalgomis nuoširdžiai dalijosi aktorė Asta Preidyte. Tokių stovyklų tikslas – parengti Roberto Šumano idėjų ambasadorius Lietuvoje.

-kad-

TIKRASIS KLUSNUMAS

26 eilinis sekmadienis (A)

Ez 18, 25–28; Fil 2, 1–11; Mt 21, 28–32

Šį sekmadienį girdime palyginimą apie du sūnus. Pirmasis sūnus, tėvo siunčiamas į vynuogyną padirbėti, atsisako. Bet vėliau apsigalvoja ir nueina dirbti. Antrąjį sūnų tėvas taip pat siunčia padirbėti. Jis iš karto sutinka: „Einu, Viešpatie“. Bet tai buvo tiktai tuščias pažadas, tiktai žodžiai. Į vynuogyną jis nenuėjo. Pasakęs šį palyginimą, Jėzus klausia: „Kas iš šių dviejų sūnų įvykdė tėvo valią?“. Visiems buvo aišku, kad tasai, kuris, nors ir atsisakė, vis dėlto įvykdė tėvo valią. Toliau Evangelijoje pateikiamas paties Jėzaus šio palyginimo komentaras. Jėzus primena Jono Krikštytojo atgailos pamokslus ir tuos žmones, kurie, klausydami Jono, atsivertė, krikštijosi ir pradėjo naują gyvenimą. Tai muitininkai, ištvirkėlis ir įvairūs kiti nusikaltėliai. Iš pradžių jų gyvenimas buvo priešingas Dievo valiai, bet vėliau jie atsivertė. Tuo tarpu nei fariziejai, nei Rašto aiškintojai nesidomėjo Jono pamokslais. Jie žmonėms demonstravo savo padorumą ir jautėsi esą visiškai teisūs Dievo akyse. Bet ar iš tiesų jie buvo teisūs? Jie ne tiktai atmetė jiems Dievo siųstą Gelbėtoją, bet jį nuteisė ir nukryžiuo. Prisiminkime, kaip prie Sinajaus kalno jie vieningai šaukė: „Viską, ką Viešpats pasakė, vykdysime ir būsimė klusūs“ (Iš 24, 7). Bet tai buvo tik žodžiai. Išrinktosios tautos vadai nuolat laužė su Dievu sudarytą sandorą. Atėjus laiko pilnatvei, pats Jėzus ėmė skelbti, kad prisiartinio Dievo karalystė: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ – ir šio kvietimo fariziejai neišgirdo. Šeimos tėvo kvietimas padirbėti Viešpaties vynuogyne – tai kvietimas atsiversti. Visas žmogaus tobulėjimas yra nuolatinis atsivertimas, nuolatinis artėjimas prie didesnio tobulumo. Tai yra tas darbas, kurio iš mūsų visų laukia Viešpats. Jeigu tu į Tėvo kvietimą atsakai: „Klausau, Viešpatie“, bet tai lieka tik žodžiai, nekeičiantys tavo gyvenimo, tuomet esi veidmainis, kuris viena sako, kita daro. Kalno pamokslu Kristus sakė: „Ne kiekvienas, kuris man šaukia: „Viešpatie, Viešpatie“, įeis į dangaus karalystę, bet tik tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią“ (Mt 7, 21).

Nuo to laiko, kai ant Sinajaus kalno paskelbti Dievo įstatymai, visa žmonijos istorija yra tarsi didžiulė drama, kurioje nuolat susipina žmonių klusnumas ir neištikimybė. Norėdamas suprasti, ar teisingas tavo gyvenimo kelias, klausk savęs, kaip vykdai savo dangiškojo Tėvo valią. Jėzus ne kartą yra pabrėžęs, kad tikroji meilė ir tikrasis klusnumas pasireiškia ne žodžiais: „Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio“ (Jn 14, 23). Kuris iš dviejų sūnų artimesnis tėvui: ar tas, kuris atsakė: „Einu, Viešpatie“, bet nenuėjo, ar tas, kuris į tėvo kvietimą atsakė: „Nenoriu“, bet vėliau apsigalvojo ir nuėjo į vynuogyną? Į šį klausimą atsako pats Jėzus: „Iš tiesų sakau jums: muitininkai ir ištvirkėlis greičiau už jus pateks į Dievo karalystę“. Tai žmonės, kurie, rodos, buvo neįtūrius Dievo balsui, bet Dievo malonės paliesti atsivertė ir ištikimai darbavosi. Muitininkai – tai žydų labiausiai nekenčiami žmonės, kadangi rinko mokesčius svetimai valdžiai. Žydai laikė juos tautos išdavikais. Dar blogesnį vardą turėjo ištvirkėlis. Įstatymas reikalavo tokias užmušti akmenimis. Tačiau Evangelijoje gausu pavyzdžių, kai muitininkai ir paleistuvės pasirodė jautresni Dievo balsui už pačius uoliausius fariziejus. Evangelija mums kalba apie muitininką Levį. Pamatęs jį sėdintį muitinėje, Jėzus jam tarė: „Sek paskui mane!“ Jėzaus pakalbintas muitininkas Levis atsikėlė ir nuėjo kartu su Jėzumi. Nuo to laiko jis prisidėjo prie apaštalų būrio.

Kitas Evangelijoje minimas muitininkas yra turtuolis Zachiejus. Jėzaus prakalbintas, jis tuojau pat su džiaugsmu jį kviečia į savo namus: „Štai, Viešpatie, pusę savo turto atiduodu vargšams ir, jei ką nors nuskriaudžiau, gražinsiu keturgubai“. Jėzus jam pasakė: „Į šiuos namus šiandien atėjo išganymas“. Evangelijoje randame keletą moterų, kurios gyveno palaidą gyvenimą, bet sutikusios Kristų, visiškai pasikeitė. Štai Marija Magdaliėtė pažinusi Kristų jau jo neapleido, lydėjo jį kryžiaus kelyje ir drauge su Jėzaus motina stovėjo po kryžiumi. Ji pirmoji išvydo prisikėlusį Kristų. Padavimas pasakoja apie kitą Mariją, vadinamą Egiptietę. 17 metų ji gyveno palaidą gyvenimą. Būdama Jeruzalėje dalyvavo šv. Kryžiaus pagerbimo apeigose. Žvelgdama į kryžių, ji išgirdo Dievo kvietimą ir, visa palikusi, pasitraukė į Egipto tyrus. Tenai atgailaudama praleido savo likusį gyvenimą. Nuo pat pirmųjų Bažnyčios amžių randame nemažai žymių vyrų, gyvenusių nerūpestingą gyvenimą, bet Dievo malonės paliesti jie ėmė ištikimai darbuotis Viešpaties vynuogyne. Toks buvo šv. Justinas, šv. Kiprijonas, šv. Augustinas, šv. Ignacas Lojola ir daugelis kitų. Ne iš karto jie atsiliespė į Dievo kvietimą, bet, kai pakluso, darbavosi daugiau negu kiti. Šios dienos Evangelija mums kelia klausimą, kaip mes paisome Dievo įsakymų. Pirmasis sūnus tėvui atsakė: „Nenoriu“, bet vėliau apsigalvojo ir nuėjo dirbti. Pažvelk į save: gal tavo praėjęs gyvenimas buvo nuolatinis „Nenoriu“? Gal tave apima nevilts, kad tiek daug laiko praleidai nieko nenuveikęs vynuogyne? Šio sekmadienio palyginimu Viešpats tave drąsina: pirmasis sūnus ištarė: „Nenoriu“, bet vėliau apsigalvojo ir nuėjo dirbti. Niekada nėra vėlu! Pereitą sekmadienį įsitikinome, kad ir paskutinės valandos darbininkas gali gauti visą dienos uždarbį. Šiandien kiekvienas klauskime savęs, kaip aš atsiliespiau į Viešpaties kvietimą? Vargas man, jeigu mane jau lenkia muitininkai ir ištvirkėlis! Atėjus vestuvių puotos metui, stovėsiu prie durų belsdamas: „Viešpatie, atidaryk!“ Bet ar tuomet neišgirsiu: „Iš tiesų sakau tau: aš tavęs nepažįstu!“ Ar ne verčiau man apsigręžti ir, kol nevėlu, žengti į Viešpaties vynuogyną, padirbėti ten nors tą vieną dar likusią valandą?

Kardinolas Joseph Ratzinger

EUCCHARISTIJA IR MISIJA (1)**Išankstiniai apmąstymai apie Eucharistiją ir misiją**

Senoje legendoje apie krikščionybės pradžią Rusijoje pasakojama, jog pas Kijevo kunigaikštį Vladimira, ieškojusį teisingos religijos savo tautai, prisistatę islamo atstovų iš Bulgarijos, žydų atstovų ir popiežiaus pasiuntinių iš Vokietijos, kurie kiekvienas savo tikėjimą siūlė kaip teisingą ir geriausią. Tačiau kunigaikštis visais tais pasiūlymais likęs nepatenkintas. Jo apsisprendimą nulėmė pasiuntiniai, grįžę iš iškilmingų pamaldų Konstantinopolio Sofijos bažnyčioje. Kupini susižavėjimo, jie kunigaikščiui pranešė: „Atvykome pas graikus ir buvome nuvesti ten, kur jie tarnauja savo Dievui... Nežinome, ar buvome danguje, ar žemėje... Patyrėme, kad Dievas ten yra tarp žmonių...“ (2).

Šis pasakojimas, kaip toks, be abejo, neistorinis. „Rusios“ atsigręžimas į krikščionybę ir galutinis apsisprendimas susisaistyti su Bizantija buvo ilgas ir sudėtingas procesas, kurio esminius kontūrus istorikai šiandien mano galį nubrėžti (3). Tačiau, kaip visada, ši legenda irgi turi gilų tiesos branduolį. Juk plintant krikščionybei esminis vaidmuo neabejotinai teko vidinei liturgijos jėgai. Bet legenda apie liturginę rusų krikščionybės kilmę, be šio bendro pamaldų ir misijos sąryšio, mums dar pasako šį tą konkretesnio apie jų vidinį santykį. Juk Bizantijos liturgija, svetimus lankytojus bei Dievo ieškotojus perkeldavusi į dangų, buvo pati savaime ne misijinė. Ji buvo ne išorėn nukreipta, verbuojanti tikėjimo interpretacija, bet iš pagrindų įkurdinta tikėjimo viduje. *Apd* 20, 7 žinia, kad Paulius su Troadės krikščionimis šventė Eucharistiją „Aukštutiniame kambaryje“, ankstyvojoje Bažnyčioje būdavo visiškai savaime suprantamai susiejama su pasakojimu apie tai, kad mokiniai kartu su Marija po Viešpaties įžengimo į dangų Aukštutiniame kambaryje melddamiesi laukė Šventosios Dvasios ir ją gavo (*Apd* 1, 3). Šis Aukštutinis kambarys vėlgi – istoriškai, matyt, pagrįstai – buvo tapatinamas su Vakarienių sale, kurioje Jėzus su Dvylika šventė pirmąją Eucharistiją. Aukštutinis kambarys tampa vidinio tikinčiųjų susirinkimo, Eucharistijos išsiskyrimo iš įprastinės kasdienybės simboliu. Jis tampa „tikėjimo slėpinio“ (1 *Tim* 3, 9; plg. 3, 16), kurio vidiniame centre stovi Eucharistija, išraiška. Romos liturgija, šūksnį „**Tikėjimo slėpinys**“ įterpusi į pasakojimą apie Vakarienių ir taip padariusi jį pagrindiniu eucharistinio vyksmo dėmeniu, visiškai teisingai interpretavo pirmąją krikščioniškąją paveldą: Eucharistijos liturgija, kaip tokia, nėra nukreipta į netikinčiuosius, bet kaip slėpinys suponuoja „iššventinimą“: joje gali dalyvauti tik tas, kas visu savo gyvenimu yra įžengęs į slėpinį, kas pažįsta Kristų ne vien iš išorės, kaip „žmonės“, kurių nuomonės Petras prieš savo Kristaus išpažinimą prie Pilypo Cezarėjos persako Viešpa-

čiui (*Mk* 8, 28). Su Kristumi sakramente gali vienytis tas, kas per tikėjimo bendrystę su juo yra pasiekęs vidinę santarvę bei supratimą.

Grįžkime prie legendos: rusų kunigaikščio pasiuntinius ortodoksų liturgijoje švenčiamo tikėjimo tiesa įtikino ne koks nors misionieriškas įkalbinėjimas, kurio argumentai jiems būtų buvę įtaigesni negu kitų religijų. Juos sujaudino slėpinys, kaip toks, kuris būtent per tai, kad pranoko proto disputą, leido sužėrėti tiesos galiai. Dar kartą kitais žodžiais: Bizantijos liturgija nebuvo ir nėra orientuota kitus indoktrinuoti ar jiems įsiteikti bei juos palinksminti. Įspūdį joje galėjo daryti būtent visiškai užmačių nebuvimas, tai, kad ji buvo švenčiama Dievui, o ne žiūrovui; kad jos vienintelis siekis buvo būti Dievo akivaizdoje ir Dievui „εὐάρεστος – εὐπρόσδεκτος“ (*Rom* 12, 1; 15, 16): patikti Dievui taip, kaip jam patiko Abelio atnaša. Būtent šis stovėjimo Dievo akivaizdoje ir žvelgimo į jį nesavanaudiškumas leido Dievo šviesai suspindėti vyksme bei pasidaryti juntamai ir pašaliečiams.

Taip jau pasiekėme pirmą mūsų klausimui labai svarbų rezultatą. Šeštajame dešimtmetyje atsiradusi kalbėsena apie misijinę liturgiją yra mažų mažiausiai dviprasmiška ir problemiška (4). Kai kuriuose liturgininkų sluoksniuose ji paskatino pirmutiniu liturginio apipavidalinimo kriterijumi visiškai nederamai padaryti liturgijos mokamąjį elementą bei jos suprantamumą ir pašaliečiams. Ta pati antropologinė klaida būdinga ir tvirtinimui, jog liturgines formas būtina rinktis vadovaujantis „pastoraciniais“ aspektais. Liturgija tampa tada visiškai skirta žmogui, tarnauja arba turinių perteikimui, arba – pavargus nuo kartu su tai atsiradusių racionalizmų bei banalumo – bendruomenės statydinimui, orientuotam nebe būtinai į turinių suprantamumą, bet į žmones suartinančius bei jiems bendrystę išgyventi leidžiančius aktus. Tad apipavidalinimo pasiūlymai vis vienpusiškiau bei išskirtiniau rėmėsi ir remiasi profaniniais modeliais, pavyzdžiui, susirinkimo eiga ar taip pat archainėmis bei šiuolaikinėmis socializacijos apeigomis. Dievas čia nebeatlieka jokio vaidmens; svarbu vien patraukti ar patenkinti žmones bei jų pretenzijas. Tačiau kaip tik tada tikėjimas nebudinamas, nes tikėjimas turi reikalą su Dievu, ir tik tada, kai Dievas prisiartina, tik tada, kai žmogiškosios užmačios užleidžia vietą pagarbai jam, randasi tas įtikinamumas, kuris duoda pradžią tikėjimui. Čia mums nebūtina aptarinėti įvairių misijos būdų bei galimybių; dažnai ji neabejotinai turi prasidėti nuo labai paprastų, čia visada meilės Dievui apšviestų žmogiškųjų kontaktų. Mums iš pradžių pakaks konstatuoti: Eucharistija, kaip tokia, nėra tiesiogiai skirta misionieriškam tikėjimo žadinimui. Ji, priešingai, yra tikėjimo viduje bei jį maitina; ji pirmiausia žvelgia į Dievą bei į tą žvilgsnį įtraukia žmones, įtraukia juos į Dievo nužengimą, kuris virsta jų užkopimu į bendrystę su Dievu. Ji trokšta patikti Dievui ir paskatinti žmones laikyti tai savo gyvenimo kriterijumi. Ir todėl ji, žinoma, yra misijos versmė gilesne prasme.

I. Kryžiaus teologija kaip Eucharistijos teologijos sąlyga ir pagrindas

Nuvokę atsakymą į mūsų klausimą, pasiremdami sena legenda apie Rusijos atsivertimą, dabar turime pamėginti šiek tiek labiau įsigilinti į sąryšius, kurie iki šiol išryškėjo tik pradmeniškai. Kad tema neišsilietų iš kraštų, tai darydamas norėčiau sutelkti dėmesį į Šventojo Rašto liudijimą, būtent į pagrindinius šv. Pauliaus tekstus. Mėginant suvokti Eucharistijos ir tikėjimo ryšį pagal Paulių, pirmiausia aiškiai išskyla trys labai skirtingi temos sluoksniai, kurie, tiesa, savo šaknimis bei intencijomis artimai vienas su kitu susiję. Pirmiausia minėtinas **Kristaus mirties ant kryžiaus aiškinimas kulto kategorijomis; toks aiškinimas yra vidinė visos eucharistinės teologijos sąlyga**. Šio vyksmo didybę vargiai galime aiškiai suvokti. Kaip toks, profaniškas įvykis, mirties bausmės įvykdymas žmogui žiauriausiu iš visų būdu, nusakomas kaip kosminė liturgija, kaip užverto dangaus atlapojimas – kaip vyksmas, kur pagaliau realiai nutinka tai, ko visuose kultuose galiausiai trokštama ir bergždžiai ieškoma. Pamatinį tekstą tokiam aiškinimui Paulius, pasinaudodamas senomis ikipauliškosiomis formulėmis, sukūrė *Rom 3, 24–26* (5). Tačiau tai padaryti buvo galima tik todėl, kad Vakarienes metu pats Jėzus savo mirtį jau numatė, iš anksto atliko ir vidujai pavertė savęs atidavimo bei meilės vyksmu. Todėl Paulius galėjo pavadinti Kristų *hilasterion*; Senojo Testamento kulto kalboje šiuo žodžiu žymėtas pagrindinis šventyklos taškas, sostas, kuris buvo uždėtas ant Sandoros skrynios viršaus. Jis vadintas *kapporeth*, graikų kalboje tai perteikiant žodžiu *hilasterion*, ir laikytas vieta, virš kurios debesyje pasirodydavo Jahvė. Šis *kapporeth* būdavo apšlakstomas permaldavimo krauju, kuris per tai kiek imanoma priartindavęs prie Dievo (6). Pauliaus ištarą, jog Kristus yra šis nuo Tremties pražuvęs šventyklos centras, tikroji permaldavimo vieta, tikrasis *kapporeth*, Naujųjų laikų egzegezė pateikė kaip senojo kulto peraiškinimą sudvasinimo prasme ir faktiškai kaip kulto panaikinimą, kaip jo pakeitimą tuo, kas dvasiška bei etiška. Tačiau tiesa yra būtent tai, kas priešinga: nėra taip, jog Pauliui tikroji kulto realybė yra šventykla, o kita – savotiška alegorija. Priešingai, žmogiškieji kultai, įskaitant Senojo Testamento, tėra „paveikslai“, Dievo tikrojo garbinimo, kuris kaip tiktai nevyksta aukojant gyvūnus, užtemdymai. Kai Išėjimo knygoje, vaizduojant Sandoros palapinę, kuri buvo šventyklos modelis, sakoma, jog Mozė viską padaręs pagal tai, ką matęs pas Dievą, tėvai čia įžvelgė šventyklos kulto kaip atvaizdo pobūdį (7). Ir iš tiesų, gyvūnų bei daiktų aukojimai visada tėra bejėgiški bandymai atstovauti žmogui, kuris pats turėtų save atiduoti – ne žiauriu žmonių aukojimo pavidalu, bet savo būties visybe. Būtent to žmogus neįstengė. Tad Pauliui ir visai krikščioniškajai tradicijai aišku, kad **Jėzaus savanoriškas savęs atidavimas nėra alegorinis kulto sąvokos panaikinimas**, bet kad čia pagaliau **realybe tampa susitaikinimo šventės intencijos**, kaip tai išsamiai vaizduojama Laiške hebrajams. Ne Jėzaus žudikai

aukvoja atnašą – taip galvoti būtų iškrypimas. Kristus šlovina Dievą atiduodamas save patį ir žmogaus būti įnešdamas į paties Dievo esmę. H. Gese taip paaiškino *Rom 3, 25* reikšmę: „Nukryžiuotasis reprezentuoja soste sėdintį Dievą ir suvienija mus su juo per atiduodamos gyvybės žmogiškąjį kraują. Dievas tampa mums prieinamas, pasirodo mums Nukryžiuotajame. Atstovaujamojo kraujo atidavimo, gyvybės atidavimo apeigose permaldavimas kyla ne iš žmogaus, bet iš Dievo. Dievas užmezga su mumis ryšį... Uždanga priešais Švenčiausiąją yra perplyšusi, Dievas visai arti mūsų, jis mums rodo sielą mirtyje, kančioje, agonijoje“ (8).

Bet čia kyla klausimas: kaip apskritai galėjo ateiti į galvą taip aiškinti Jėzaus kryžiu, laikyti jį tuo, ko buvo troškta pasaulio, ir pirmiausia Senojo Testamento, kultuose, kas juose dažnai buvo baisiai iškreipta ir niekada realiai nepasiekta? Kas apskritai suteikė galimybę taip nepaprastai dvasiškai perdirbti šį vyksmą, visą Senojo Testamento kulto teologiją perkelti į šį regimais kuo profaniškiausią įvykį? Atsakymą jau nurodžiau: pats Jėzus pranešė mokiniais apie savo mirtį bei paaiškino ją pranašiškomis kategorijomis, kurios jam buvo pasiūlytos pirmiausia antrojo Izaijo giesmėse apie Dievo tarną. Tada jau nuskambėjo permaldavimo ir atstovavimo motyvas, priklausantis didžiajai kultinio mąstymo sričiai. Vakarienes salėje jis tai pagilina sulydydamas Sinajaus ir pranašo teologiją, iš ko dabar randasi sakramentas, kuriame jis prisiuma savo mirtį, užbėga jai į priekį ir kartu padaro ją kaip šventąjį kultą, visiems laikams sudabartinamą (9). Be tokio esminio pagrindo Jėzaus gyvenime ir veikloje naujas kryžiaus supratimas neišsivaizduojamas, niekas nebūtų galėjęs vėliau kryžiui to tartum primesti. Taip **kryžius taip pat tampa Senojo Testamento švenčių sinteze, susitaikinimo diena ir kartu Pascha, iškeliavimu į Naująją sandorą** (10).

Kadangi taip yra, galima sakyti, kad Kryžiaus teologija yra Eucharistijos teologija, ir atvirkščiai. Be kryžiaus Eucharistija liktų vien ritualas, be Eucharistijos kryžius būtų vien žiaurus profaninis įvykis (11). Taip aiškiai išskyla dar vienas dalykas – **glaudi išgyvento bei išken-tėto gyvenimo sampyna su sakraliniais kultiniais aktais**. Iš to išplaukia trečiasis Eucharistijos teologijos sluoksnis, apie kurį turėsime kalbėti: kaip Kristaus kryžius Eucharistijos liturgijai suteikia realybės bei iškelia ją viršum to, kas vien apeigiška ir simboliška, padaro ją tikruoju pasaulio kultu, lygiai taip Eucharistija, norėdama tapti ir likti visa pati savimi, turi vis išsiveržti iš vien kulto erdvės, įgyvendinti save ja neapsiribodama. Turėsime apmąstyti kelis Pauliaus tekstus, kuriuose kankinystė, krikščioniškasis gyvenimas ir galiausiai ypatinga apaštališkoji tikėjimo skelbimo tarnystė apibūdinami griežtai kultinėmis kategorijomis, tad atsideria Kristaus kryžiaus perspektyvoje, rodo kaip besitęsiantis to, kas vaizduojama Eucharistijoje, įsitikrovinimas ir taip per visą Bažnyčios gyvavimo laiką išlaiko sakramento ir gyvenimo sampyną, kuri egzistuoja nuo sakra-

mento atsiradimo ir apskritai jį, kaip toki, pagrindžia. Tad šie trys sluoksniai – kryžiaus teologija, Eucharistijos kaip sakramento teologija ir kankinystės bei skelbimo teologija – yra neatskiriami, ir tik turint prieš akis šią neišardomą visybę mokomasi suvokti tai, kas vadinama Eucharistija.

II. Eucharistijos teologija Pirmajame laiške korintiečiams

Dėl kryžiaus teologijos, tai norėčiau pasitenkinti jau pasakytomis pastabomis; apžvelkime dabar kitus du sluoksnius. Vėl turime daryti atranką; aptardamas Eucharistijos teologiją siauresne prasme – antrąjį sluoksnį, – norėčiau apsiriboti Pirmuoju laišku korintiečiams, kuriame apie tai ypač gausu medžiagos. Apie Viešpatie Kūno ir Kraujo sakramentą čia daugiau ar mažiau išsamiai ir nedviprasmiškai kalbama keturiose vietose, kurias paeiliui glaustai apžvelgsime.

1. 1 Kor 5, 6: krikščioniškoji Pascha

Pirmiausia 1 Kor 5, 6–8:

„...Argi nežinote, jog truputis raugo sugadina visą maišymą? Išmeskite senąjį raugą, kad taptumėte nauju maišymu. Jūs juk esate nerauginti, nes jau paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus. Tad švęskime šventes ne su senu raugu, ne su blogybės ir nelabumo raugu, bet su nerauginta tyros širdies ir tiesos duona“.

Čia išnyra abu esminiai Senojo Testamento Paschos elementai: **paaukotas avinėlis** ir **nerauginta duona**; o per tai – **kristologinis pradas** ir **antropologinis, gyvenimiškas** Kristaus aukos **padarinys**. Jei avinėlis iš anksto vaizduoja Kristų, tai duona tampa krikščioniškosios egzistencijos simboliu. Tai, kas nerauginta, tampa naujos pradžios ženklui: buvimas krikščioniu pateikiamas kaip nuolatinė šventė, kylanti iš naujojo gyvenimo. Galėtume kalbėti apie vienu metu kristologinį bei egzistencinį Senojo Testamento Paschos aiškinimą, kuriame mįslingai jaučiama ir Išėjimo tematika: Kristaus auka tampa prasiveržimu bei leidimusi į naują gyvenimą, kurio paprastumą ir sąžiningumą simbolizuoja nerauginta duona. Vokiečių vieningajame vertime vienas visumos aspektas, deja, užtemdomas: ten, kur išversta: „išmeskite senąjį raugą“, graikiškajame tekste parašyta: „išsivalykite nuo senojo raugo“. Senoji kultinė švarumo kategorija tampa gyvenimo kategorija: turimi galvoje ne ritualiniai apšalymai, bet prasiveržimas į naująjį gyvenimą. Pati Eucharistija tekste neminima, tačiau ji prasišviečia kaip pastovus krikščionių gyvenimo pagrindas, kaip jų egzistenciją formuojanti jėga. Visas tekstas labai aiškiai rodo, kad Eucharistija yra daug daugiau negu liturgija ir apeigos, tačiau, kita vertus, kartu taip pat leidžia įžiūrėti, kad krikščioniškasis gyvenimas yra daugiau negu moralinė pastanga – kad pastarąją galiausiai gyvą daro tas, kuris už mus tapo avinėliu ir save paaukojo.

2. 1 Kor 6, 12–19: susijungti su Viešpačiu

Mūsų klausimui labai svarbus antrasis tekstas: 1 Kor 6, 12–19, iš kurio norėčiau pacituoti tik 15–17 eilutes:

„Argi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus nariai? Tad nejaugi aš, ėmęs Kristaus narius, paversiu jus kekšės nariais? Nieku būdu! Ar nežinote, kad tas, kuris susijungia su kekše, tampa *vienu* kūnu su ja? Ir *du taps*, – sako Raštas, – *vienu kūnu*. Taip pat, kas susijungia su Viešpačiu, tampa *viena* dvasia su juo...“

Čia normatyviai suformuluotas giliausias krikščioniškojo komunijos pamaldumo turinys ir kartu perteikta krikščioniškosios mistikos šerdis: mistika remiasi ne žmogiškaisiais kilimo aukštyne ar savęs ištuštinimo mechanizmais, kurie gali būti gana naudingi; ji remiasi „mysterion“, tai yra Dievo nužengimu ir savęs dovanojimu, kurį priimame sakramente. Kartu turime atminti, kad „sakramentas“ yra „mysterion“ vertimas ir kad tai yra žodžio „mistika“ kalbinis pagrindas. Priimti Eucharistiją reiškia, pasak teksto, **sulydyti egzistencijas** dvasiniu lygmeniu taip, kaip fiziniu-psichiniu-dvasiniu lygmeniu susivienija vyras ir moteris. Čia išsipildo svajonė apie dievystės ir žmogystės sulydymą, kūrinių ribų susprogdinimą – svajonė, besidriekianti per visą žmonijos istoriją, profaniškais variantais taip pat besislepianti mūsų laikų ateistinėse ideologijose bei naujaip besireiškianti svaigiais bedievio pasaulio ekscelsais. Prometėjiški žmogaus bandymai pačiam pralaužti ribas, savo jėgomis pastatyti bokštą, kuriuo jis galėtų užkopti iki dieviškumo, visada neišvengiamai baigiasi nuopuoliu ir nusivylimu, maža to, neviltimi. **Sulydymas tapo galimas todėl, kad Kristuje nužengė Dievas, kuris pats prisiėmė žmogiškosios būties ribas, jas iškentėjo ir per Nukryžiuotojo begalinę meilę atvėrė vartus į begalybę.** Būtent šis susivienijimas, „Dievas viskas visame kame“ yra tikrasis ir giliausiasis kūrinių ir, kita vertus, Kūrėjo panorėtosios žmogiškosios būties *telos* (tikslas). Kūrinių erosas pavejamas Kūrėjo agapės, ir taip tikrove tampa tas troškimus išpildantis šventasis apkabinimas, apie kurį kalba Augustinas. Laiške efeziečiams mintys iš šios Pirmojo laiško korintiečiams vietos perimamos ir plėtojamos toliau; pranašystė apie vyro ir moters tapimą vienu kūnu ten cituojama kaip nuo žmonijos pradžios ją tarsi nuolatos tolyn varanti slėpinio vizija – slėpinio, kurio pamatinė realioji analogija yra vyro ir moters erosas (12).

Šiame tekste iš Pirmojo laiško korintiečiams mūsų klausimui svarbus dar vienas momentas: čia taip pat aptinkame **Bažnyčios kaip Kristaus kūno** pavadinimo išeities tašką, vidinį Eucharistijos ir ekleziologijos susikryžiovimą. Kalbėjimas apie Bažnyčią kaip Kristaus kūną yra daugiau negu koks nors iš antikinės sociologijos perimtas realaus kūno ir iš daugelio žmonių susidedančios bendrijos palyginimas. Šis pasakymas remiasi Kristaus kūno ir kraujo sakramentu ir todėl yra daugiau negu įvaizdis – juo išreiškiama tikroji Bažnyčios esmė. **Eucha-**

ristijoje priimame Viešpaties kūną ir taip tampame vienu kūnu su juo; visi priimame tą patį kūną ir todėl patys tampame „viena Kristuje“ (Gal 3, 28). Eucharistija išveda mus iš mūsų pačių ir įveda į jį taip, kad kartu su Pauliumi galime sakyti: aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus (Gal 2, 20). Aš, tačiau nebe aš – randasi naujas didesnyis „aš“, vienas Viešpaties kūnas, kuris vadinasi Bažnyčia. **Bažnyčia statydinama Eucharistijoje, maža to, Bažnyčia yra Eucharistija. Priimti Viešpaties kūną reiškia tapti Bažnyčia, nes tai reiškia tapti vienu kūnu su juo.** Tiesa, tas buvimas-vienu-kūnu mąstyti pagalogal vyro ir moters buvimo viena analogiją: vienas kūnas ir vis dėlto du, du ir vis dėlto vienas. Perskyra nepanaikinama, bet įimama į aukštesnę vienybę.

3. 1 Kor 10, 1–22: vienas kūnas su Kristumi, bet jokio maginio tikrumo dėl išganymo

Tos pačios mintys pasikartoja trečiame eucharistiniame Pirmojo laiško korintiečiams tekste, 10, 1–22, ir čia toliau pagilintos bei kartu papildomos. Antroje teksto dalyje Eucharistija priešpriešinama aukojimui stabams: kas aukoja stabams, tampa jų bendrininkais, atiduoda save jiems, galiausiai priklauso jų sričiai ir jų galiui. Žinoma, stabų, kaip tokių, nėra, tačiau tikrai yra galių, kurias paverčiame Dievu ir kurioms paklustame, kurių leidžiamės vadovaujami bei formuojami. Kaip stabų kultas įtraukia mus į netikrų stabų galios erdvę bei formuoja mus pagal jų paveikslą, lygiai tas pat analogiškai ir kartu visiškai kitaip galioja Kristaus aukos atžvilgiu:

„Argi duona, kurią laužiame, nėra bendravimas Kristaus kūne? Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona“ (10, 16 ir t.).

Čia vėl Komunijos ir Bažnyčios pamaldumas yra viena: **viena duona padaro mus vienu kūnu; Bažnyčia yra ne kas kita, kaip eucharistinės Komunijos sukurta daugelio vienybė viename ir per vieną Kristaus kūną.**

Pirma šio Pauliaus laiško skirsnio, kur prasišviečia krikščioniškosios egzistencijos viltis ir didybė, eina trumpa katechezė apie grėsmę krikščioniui. Čia pasitenkinsime trumpu aptarimu, nes esminį teksto turinį galima įterpti į ketvirtąjį eucharistinio liudijimo, aptinkamo mūsų laiške, aiškinimą. Paulius lygina krikščionis su izraelitų dykumos karta, apie kurią jis sako, jog visi valgė to paties dvasinio maisto, gėrė to paties dvasinio gėrimo, gėrė iš tos pačios dvasinės juos lydintios uolos. „O ta uola buvo Kristus“ (10, 4). Ir vis dėlto, – tęsia Paulius, – daugumas jų nepatiko Dievui, jie žuvo dykumoje. Paulius tai taiko krikščionims: jei jie – kaip izraelitai dykumoje – Dievą mėgins ar prieš jį murmės, jiems iškils toks pat pavojus. Čia svarbūs trys dalykai. Viena vertus, Paulius kalba apie visuotinį Kristaus buvimą: Jis keliavo ir su Izraeliu dykumoje, slėpiningai jį maitindamas bei girdydamas Šventąja Dva-

sia, sakramentiškai, tai yra paslėptai, save dovanodamas valgio ir gėrimo pavidalu. Antra, svarbu tai, kad krikščionio, Bažnyčios egzistencija aiškinama kaip keliavimas. Čia glūdi keliaujančios Dievo tautos, žemėje neturinčios „pastovaus miesto“, bet tiktai esančios pakeliui į būsimąją šalį, į tai, kas sava, teologijos pagrindiniai atsparos taškai. Eucharistija yra maistas kelionei, Kristus – kartu su mumis keliaujanti dvasinė uola. Ir galiausiai iš to išplaukia trečias dalykas: Eucharistija nedovanoja tartum magiškai tikrumo dėl išganymo. Ji visada reikalauja mūsų laisvės. Ir todėl visada išlieka pavojus išganymą prarasti, žvilgsnis visada neišvengiamai lieka nukreiptas į būsimąjį teismą.

4. 1 Kor 11, 17–33: Eucharistijos įsteigimas ir jos teisingas šventimas

Priartėjome prie Pirmojo laiško korintiečiams paskutinio ir svarbiausio eucharistinio teksto, sykiu apimančio ir Pauliaus pasakojimą apie įsteigimą: 11, 17–33. Pirmiausia **svarbus Eucharistijos ir susirinkimo sąryšis**; prisiminkime, kad žodis „ecclesia“ (Bažnyčia) Senojo Testamento dėka yra klasikinis pasakymas, žymintis Dievo tautos susirinkimą, kurio provaizdžiu bei matu buvo laikomas susirinkimas prie Sinajaus kalno, prie kalbančio Dievo, kurio žodis žmones sušaukia bei suvienija, kojų. Tačiau susirinkimas prie Sinajaus kalno pranoksta žodį: sudarant Sandorą jis sujungia Dievą ir žmogų į savotišką simboliškai vaizduojamą kraujo bendrystę, kraujo giminybę, kuri yra „Sandoros“ šerdis. Eucharistija – Naujoji Sandora, todėl ji yra atnaujintasis Sinajaus susirinkimas, todėl ji sukuria Dievo tautą Kristaus žodžio bei kūno ir kraujo dėka. Eucharistija surenka, dovanoja žmonėms kūno bendrystę ir kraujo giminybę su Jėzumi Kristumi, vadinasi, su Dievu ir žmonėmis. Tačiau kad realizuotųsi ši aukščiausia susirinkimo galimybė, pirma turi eiti paprastesnė susirinkimo pakopa, žmonės turi išžengti iš savo privataus pasaulio bei susitikti. Žmonių rinkimasis pašaukus Viešpačiui yra sąlyga, kad jis galėtų juos naujaip pats padaryti susirinkimu. Apaštalo žvilgsnis pirmiausia nukreiptas į vietinę Korinto bendruomenę, kuri nesuvokia tikrosios susirinkimo prasmės, nes grupės, nors ir yra viena šalia kitos, vis dėlto lieka viena nuo kitos atsidalijusios. Tačiau akiratin patenka ne tik tam tikra vietovė, bet visa Bažnyčia: **visi eucharistiniai susirinkimai kartu vis dėlto yra vienas susirinkimas, nes Kristaus kūnas tėra vienas ir todėl vien tegali būti Dievo tauta.** Tad raginimas, adresuojamas vienai vietinei bendruomenei, galioja visos Bažnyčios bendruomenėms: jos turi Eucharistiją švęsti taip, kad visos Kristaus dėka ir per jį susirinktų į viena. **Kas Eucharistijos nešvenčia kartu su visais, Eucharistiją paverčia karikatūra. Eucharistija arba švenčiama su vienu Kristumi ir todėl su visa Bažnyčia, arba apskritai nešvenčiama.** Kas Eucharistijoje teiško savo grupės, kas joje ir per ją nesileidžia į visą Bažnyčią ir neperžengia savo savasties, tas daro būtent tą, dėl ko peikiami korintiečiai. Tas, taip sakant, atgręžia kitiems nugarą ir taip sugriauna Eucharistiją sau bei trik-

do ją kitiems. Tada jis tevalgo savo maistą ir niekina Dievo Bažnyčias (1 Kor 11, 21 ir t.). Jei eucharistinis susirinkimas, kaip matėme, pirmiausia išveda iš pasaulio ir nuveda į „Aukštutinį kambarį“, į vidinę tikėjimo erdvę, tai būtent tas Aukštutinis kambarys yra visų, kurie nepaisydami jokių skirtumų tiki Kristu, visuotinio susirinkimo erdvė ir dėl to vieta, iš kurios turi sklisti visuotinė jokių ribų nepaisanti meilė: kai kiti badauja, negalime gyventi skendėdami pertekliuje. Eucharistija, viena vertus, orientuota į vidų ir į viršų, tačiau tik iš vidinės gelmės ir tikrojo Viršaus aukštumos gali ateiti jėga, peržengianti ribas ir keičianti pasaulį.

Prie to dar turėsime grįžti. Pirma toliau pažiūrėkime, ką implikuoja susirinkimas. Vieno prie kito artinimasis krikščioniškosios liturgijos bendrystėje Pauliui dar nesuponuoja išorinės sakralinės vietos; gimstančios krikščionijos sąlygomis tai būtų buvę neįmanoma. Tačiau *sacrum* atidalijama nuo profanybės. Profaninis valgis ir Eucharistija aiškiai atskiriami. „Argi neturite savo namų pavalgyti ir išgerti“ (22 eil.). „Jei kas išalkęs, tepavalgo namie, kad nesirinktumėte pasmerkimo užsitraukti“ (34 eil.). **Eucharistijoje tarp mūsų įžengia Dievo šventumas.** Tad Eucharistija pati sukuria šventybės erdvę ir reikalauja iš mūsų pagarbos Viešpaties slėpiniui. Antrojo amžiaus pradžioje Didachėje prieš dalijant šventąsias dovanas jau sušunkama: „Kas šventas, teateina! Kas ne, teatgailauja“ (X, 6) (13). Vadovaujantis Jėzaus nurodymu prieš aukojant susitaikinti, tekste formuluojama: „Susirinkę Viešpaties dieną (συναχθέντες), laužykite duoną ir dėkokite, prieš tai išpažinę savo nusižengimus, idant *jūsų auka būtų tyra*. Nė vieno, kuris nesutaria su savo artimu, tenebūna tarp jūsų, kol nesusitaikins, idant *jūsų auka netaptų netyra*. Apie tai Viešpaties pasakyta: „*Visur ir visada man atnašautina tyra auka, nes aš esu didis karalius, taip kalba Viešpats, ir mano vardu gėrisi tautos*“ (XIV, 1–3) (14). Šie liturginiai nurodymai išties aiškiai Pauliaus dvasia. **Susirinkti reiškia susitaikinti su žmonėmis ir Dievu.** Turėtume iš naujo persiimti suvokimu, jog Eucharistija yra šventa vieta, nes čia Viešpats įžengia tarp mūsų, – suvokimu, kuris sukretė Jokubą, pabudusį iš regėjimo, leidusio jam pamatyti, jog virš akmens, ant kurio jis miegojo, buvo pastatyti laiptai, kuriais aukštyn ir žemyn laipiojo Dievo angelai: „Drebulo krečiamas, jis sakė: ‘Kokia **baugi** ši vieta! Tai ne kas kita, kaip Dievo namai ir dangaus vartai’“ (Pr 28, 17). Baugi pagarba yra esminė teisingos Eucharistijos sąlyga, ir būtent tai, kad Dievas tampa toks mažas, nusižeminęs, atiduoda save mūsų valiai ir į mūsų rankas, turi dar labiau didinti mūsų pagarbą ir apsaugoti nuo neapgalvotumo bei savavališkumo. Kai suvokiame, kad Dievas yra čia, ir atitinkamai elgiamės, tada, žiūrėdami į mus, tą gali pamatyti ir kiti, kaip nutiko Kijevo kunigaikščio pasiuntiniams, kurie žemėje išgyveno dangų.

Tiesioginis pasakojimas apie Vakarienę Pauliaus pradedamas beveik tais pačiais žodžiais, kuriais jis pateikia ir žinią apie prisikėlimą (15, 1 ir t.).

„Aš gavau iš Viešpaties ir jums perdaviau“.

Gavimų ir perdavimų struktūra šioje centrinėje tikėjimo srityje Pauliaus formuluojama labai griežtai. Mokydamas apie Eucharistiją ir perteikdamas žinią apie prisikėlimą, jis be išlygų ryžtingai **paklūsta tradicijai**, kuri saisto iki pavienių žodžių, nes per tai mus pasiekia tai, kas švenčiausia, ir todėl tai, kas iš tikro yra atraminis pagrindas. Paulius, audringa, kūrybinga dvasia, kuri, remdamasi savo susitikimu su Prisikėlusiuoju bei savo tikėjimo ir tarnavimo patirtimi, atvėrė krikščionybei naujus horizontus, centrinėje tikėjimo srityje yra ištikimas valdytojas, kuris žodžiu „neprekiauja“ (2 Kor 2, 17), bet perteikia jį kitiems kaip brangią Dievo dovaną, nepavaldžią **mūsų savivalei** ir kaip tik todėl visus praturtinančią. Eucharistija susieja mus su Viešpačiu ir daro tai per tai, kad su juo sujungia. Tik taip esame išlaisvinami iš savęs pačių. Todėl klaidingos ir Biblijos žiniai iš pagrindų priešingos yra šiandienės spekuliacijos, kai teigiama, jog Viduržemio jūros zonos atnašos buvę kviečių duona ir vynas, tuo tarpu kitose kultūrose kaip sakramento medžiagą reikia naudoti tai, kas būdinga atitinkamai kultūrai. Tačiau Iškūnijimas, į kurį tada apeliuojama, nėra koks nors filosofinis principas, reikalaujantis tai, kas dvasiška, įkūnyti bei išreikšti vis kaskart atsižvelgiant į atitinkamą situaciją. Iškūnijimas yra ne filosofinė idėja, bet istorinis įvykis, kuris būtent dėl savo nepakartojamumo bei tiesos yra Dievo įsiveržimo į istoriją ir mūsų sąlyčio su juo vieta. Jei jis, kaip pridera vadovaujantis Biblija, traktuojamas ne kaip principas, bet kaip įvykis, tai tada išvada visiškai priešinga: Dievas sujungė save su vienu visiškai konkrečiu istoriniu tašku su visais jo ribotumais ir nori, kad jo nusižeminimas taptų mūsų. Leistas būti sujungtam su Iškūnijimu reiškia šį Dievo susijungimą priimti: būtent šios kitoms kultūrinėms erdvėms – tarp jų germaniškajai – svetimos atnašos mums tampa jo vienkarčio ir nepakartojamo veikimo, jo vienkarčio istorinio pavidalo ženklu. Jos yra jo apsilankymo pas mus – jo, kuris yra mums svetimas ir per savo atnašas padaro mums save artimą, – ženklai. Atsakas į Dievo nužengimą tegali būti nuolankus klusnumas, kuriam ištikimai perduotoji tradicija dovanoja tikrumą dėl Dievo artybės.

Čia nenorėčiau leistas į pasakojimo apie įsteigimą aiškinti; tai peržengtų pranešimo ribas. Matėme, kad įsteigimo žodžiai yra kryžiaus ir prisikėlimo teologija – nužengia į istorinio įvykio vidujybę, užkopia į tą Jėzaus vidujškumą, kuris peržengia laiką, ir todėl ta esminė įvykio vidujybė dabar nusidriekia į visus laikus: ši vidujybė dabar tampa tašku, kur laikas atsiveria Dievo amžinybei. Todėl Eucharistijos švenčiamas „**atminimas**“ yra daugiau negu to, kas buvo, priminimas: tai **įžengimas į vidujybę, kuri nebepraeina**. Todėl ir Kristaus mirties „**skelbimas**“ yra daugiau negu vien žodis; tai **skelbimas, kuris apima tikrovę**. Jėzaus žodžiuose, kaip matėme, visos Senojo Testamento – Įstatymo ir Pra-

našų – srovės suteka į naują ir iki tol neišsivaizduotą vienybę. Žodžiai, dar tik laukę įgyvendinimo, kaip antai, giesmė apie Dievo tarną, tampa tikrove. Galime netgi žengti dar toliau ir pasakyti: čia galiausiai susitinka visos didžiosios religijų istorijos srovės, nes mitai savo giliausioje gilumoje žinojo pasaulį esant pastatydintą ant aukos, ir kažkaip, dažnai dengiant tamsiems šešėliams, buvo mokoma, jog galiausiai pats Dievas turįs tapti auka, kad meilė nugalėtų neapykantą ir melą (15). Apreiškime Jonui kosminės liturgijos, kurio centras yra paaukotas Avinėlis, regėjimu šiems esminiams Eucharistijos sakramento turiniams buvo suteikta didinga forma, kuria privalo vadovautis kiekviena vietinė liturgija. Vadovaujantis Apreiškimu Jonui, eucharistinės liturgijos esmė yra dalyvavimas dangiškojoje liturgijoje; iš pastarosios neišvengiamai kyla pirmosios vienybė, katalikiškumas bei visuotinumas (16).

Po pasakojimo apie įsteigimą Paulius dar kartą grįžta prie krikščioniškosios liturgijos neprofaniškumo, sakralumo temos, primygtinai reikalaudamas, kad primantieji Viešpaties kūną ir kraują save ištirtų:

„Kas valgo ir geria, to Kūno nepaisydamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą“ (29 eil.).

Tas, kas nori krikščionybės tik kaip linksmosios žinios, kurioje neturi būti gresiančio teismo, ją klastoja. Tikėjimas nepatvirtina miegančios sąžinės puikybės, savavališkumo tų, kurie savo pačių norus paskelbia savo gyvenimo norma ir taip malonę perlydo į Dievo ir žmogaus devalvaciją, nes Dievas ir taip viskam tegalīs ir teturīs pritarti. Tuo tarpu kenčiančiam ir besigalynėjančiam žmogui akivaizdu, kad „Dievas didesnis už mūsų širdį“ (1 Jn 3, 20) ir kad aš, nepaisydamas visų savo nesėkmių, galiu su pasitikėjimu žvelgti į ateitį, nes Kristus kentėjo ir iš anksto užmokėjo taip pat už mane.

III. Kankinystė, krikščioniškasis gyvenimas ir apaštališkoji tarnystė kaip Eucharistijos realizacija

Pamėginę bendrais bruožais apžvelgti sakramentinę Eucharistijos sluoksnį Naujajame Testamente, konkrečiai Pirmajame laiške korintiečiams, dabar turime bent trumpam mesti žvilgsnį į trečiąjį sluoksnį, kuri norėčiau pavadinti „egzistenciniu“, ir tada Eucharistijos ir misijos temos atžvilgiu padaryti išvadas. Norėčiau pateikti tris tekstus: *Fil 2, 17*, apie tai trumpai užsimeinama dar kartą *2 Tim 4, 6*; be to, *Rom 12, 1* ir *15, 16*.

1. Kankinystė kaip krikščionio tapimas Eucharistija

Laiške filipiečiams Paulius, būdamas kalėjime ir laukdamas teismo proceso, kalba apie kankinystės galimybę ir stebėtina daro tai liturgine kalba:

„O jei turės būti pralietas mano kraujas, kaip jūsų tikėjimo auka ir atnaša Dievui, aš džiaugiuosi...“

Apaštalo liudytojiška mirtis išsiskiria **liturginiu pobūdžiu**, ji yra gyvybės kaip aukos ir atnašos išliejimas, leidimasis būti išliejamam už žmones (17). Per tai **su-sivienijama su Jėzaus Kristaus savęs dovanojimu, su jo didžiuoju meilės aktu, kuris, kaip toks, yra tikrasis Dievo garbinimas**. Apaštalas, mirdamas kankinio mirtimi, dalyvauja Kristaus kryžiaus slėpinyje ir jo teologiniame kilnyme. Jis tampa gyvąja liturgija, kuri, kaip tokia, suvokiama per tikėjimą ir pati tarnauja tikėjimui. Kadangi tai reali liturgija, ji irgi sukelia tai, ko siekiama kiekviena liturgija, – džiaugsmą, tą džiaugsmą, kuris gali kilti tikrai iš žmogaus ir Dievo sąlyčio, iš žmogiškosios egzistencijos išribojimo.

Tai, apie ką čia Paulius užsimena vieninteliu trumpu sakiniu, iki galo apmąstyta pasakojime apie **šventojo Polikarpo kankinystę**. Visa kankinystė vaizduojama kaip liturgija, negana to, kaip kankinio tapimas Eucharistija – kankinio, kuris įžengia į visišką bendrystę su Jėzaus Kristaus Pascha ir taip kartu su juo tampa Eucharistija. Pirmiausia pasakojama, kaip didysis vyskupas supančiojamas ir kaip jam už nugaros rišamos rankos. Taip jis atrodė „kaip taurus avinas (*avinėlis!*)“, iš didelės kaimenės vedamas pas Dievą, kaip *Dievui priimtina ir jam paruošta auka ir atnaša*“. Kankinys, pririštas prie stulpo, kalba savotišką Eucharistijos maldą: jis dėkoja už Dievo pažinimą, atitekusi jam per jo mylimąjį Sūnų Jėzų Kristų. Jis aukština Dievą, kad tas jam suteikė garbę būti Jėzaus Kristaus taurės dalininku kelyje į prisikėlimą. Galiausiai žodžiais iš Danielio knygos, kurie, matyt, jau anksti įimti į krikščioniškąją liturgiją, prašo Dievą būti jo šiandien priimtas kaip *jam priimtina auka*. Tekstas užbaigiamas didžiąja doksologija, kaip liturginėse Eucharistijos maldose. Kai Polikarpas ištaria „amen“, stulpas uždegamas, ir tada pasakojama apie trejopą stebuklą, kuriame dar kartą išryškėja vyksmo liturginis pobūdis bei jo daugialypė reikšmė. Liepsna iš pradžių įgyja burių, iš visų pusių apgaubiančių šventąjį, pavidalą. Degantis stulpas ima atrodyti kaip laivas su išpūstomis burėmis, nešantis kankinį už žemės pakraščiu į Dievo rankas. Jo sudegęs kūnas, taip teigiama, atrodė kaip *iškepta duona*. Galiausiai sklido ne sudegusio kūno kvapas, dalyviai juto malonų aromata, „tarsi smilkalų ar brangių kvapiųjų medžiagų“. *Malonus kvapas* Senajame ir Naujajame Testamente yra tvarus aukos teologijos dėmuo. Pauliui jis išreiškia tyru tapusį gyvenimą, skleidžiantį nebe melo ir sugedimo dvoką, mirties puvėsių kvapą, bet gaivinantį gyvenimo ir meilės orą, aplinką, kuri atitinka Dievą ir gydo žmones. Tad malonaus kvapo ir virtimo duona įvaizdžiai sudaro vieną visumą: kankinys yra tapęs kaip Kristus; jo kūnas tapo atnaša. Iš jo sklinda ne gyvybę ardantys mirties galios nuodai, iš jo sklinda gyvenimo jėga, jis statydina gyvenimą taip, kaip mums gyvybę palaiko gera duona. Savęs atidavimas į Kristaus kūną nugalėjo mirties galią: kankinys gyvena ir teikia gyvybę būtent savo mirties dėka, vadinasi, jis pats įžengęs į Eucharistijos slėpinį. Kankinystė yra tikėjimo versmė (18).

Populiariausia šios kankinystės eucharistinės teologijos pavaizdavimą aptinkame istorijoje apie šventąjį Lauryną ant grotelių; ta istorija jau labai anksti tapo krikščioniškosios egzistencijos apskritai paveikslu: gyvenimo negandos gali tapti skaitinčia liepsna, kuri mus pamažu perkeičia taip, kad mūsų gyvenimas virsta atnaša Dievui ir už žmones. Mūsų laikais visa tai vaizdžiausiai perteikia šv. Maksimilijono Kolbės kankinystė. Jis miršta už kitą; jis miršta supamas šlovinimo giesmių; jis sudeginamas ir išliejamas – jo visa gyvybė suardoma, bet būtent taip jis atbaigia savo atsidavimą, savęs atidavimą: kas laikosi savęs, save praranda, bet kas save atiduoda, save atranda...

2. Garbinimas vienybėje su Logu – krikščioniškasis gyvenimas kaip Eucharistija

Pabaigai pasiklausykime abiejų didingų mano minėtųjų Laiško romiečiams tekstų. 12, 1 apaštalas akina romiečius aukoti savo kūnus, tai yra save pačius,

„kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką, kaip dvasinį garbinimą“.

Pirmiausia idėmiau pažvelgime į pastarąjį pasakymą, kuris iš tikrųjų yra neišverčiamas. Graikų kalboje parašyta λογική λατρεία – *logos*-išskasis garbinimas. Šis pasakymas maždaug Kristaus laikais atsirado žydų ir graikų pamaldumo sąlyčio erdvėje (19). Išorinio gyvūnų ar daiktų aukojimo atžvilgiu – remiantis Izraelio tremties laikotarpiu įžvalgomis – dabar teigiama, jog tikroji auka Dievui yra žmogaus vidujiškumas, kuris pats virsta garbinimu. Auka yra žodis, auka turi būti žodiška (*logikon*), tačiau galvoje, žinoma, turimas žodis, žymintis ir išreiškiantis visą žmogaus dvasią. Pirmųjų amžių po Kristaus graikų mistikoje tai išplėtojama iki minties, kad **žmoguje meldžiasi pats dieviškasis Logas**, taip įimančias žmogų į savąjį priklausomumą Dievui (20). Tą pat aptinkame ir Romos kanone, kur prieš pat perkeitimą meldžiama, kad mūsų auka taptų *rationabilis*. Būtų nepakankama, maža to, klaidinga versti tai kaip „protiną“. Priešingai, prašome to, kad ji taptų Logu-Auka. Šia prasme prašome perkeisti atnašas, ir vėlgi ne tik to; prašymas krypsta Laiške romiečiams minima linkme: prašome, kad Logas, Kristus, kuris yra tikroji auka, mus pačius įimtų į savo aukojimą, mus „sulogintų“, padarytų „panašesnius į Žodį, tikrai protingesnius“, idant jo auka taptų mūsų ir būtų Dievo priimta kaip mūsų, būtų priskirta mums. Mes prašome, kad jis paimtų mus į savo buvimą čia ir dabar, idant būtume su juo „vienas kūnas ir viena dvasia“ (21). Prašome, kad jo auka būtų ne tik išoriška, priešais mus, ir, taip sakant, rodytųsi vien kaip materialinė auka, kurią galėtume matyti kaip kadaise daiktiškas aukas. Tada dar nebūtume pasiekę Naujosios Sandoros. Priešingai, mes prašome, kad su Kristumi patys taptume Eucharistija ir todėl priimtini Dievui. Galvoje turima būtent tai, ką Paulius Pirmajame laiške korintiečiams sako apie susijungimą su Viešpa-

čiu – susijungimą, per kurį tampame kartu su juo viena dvasine egzistencija.

Esu įsitikinęs, kad Romos kanonas šiuo savo prašymu atitinka ir tikrąją Pauliaus raginimo *Rom 12* intenciją. Kulto kalbos taikymas krikščioniškajam gyvenimui nėra moralizuojanti alegorija; tokia kalba nepalieka nuosaly kryžiaus ir Eucharistijos, bet teisingai suprantama tik kryžiaus teologijos bei Eucharistijos kontekste. Kartu svarbios yra helenistinės mistikos atžvilgiu atliktos pataisos, leidžiančios išsiaiškinti tikrąją krikščioniškosios mistikos esmę. Tapatybės mistika, suldydanti logą ir žmogaus vidujiškumą, pranokstama krikščioniškosios mistikos: **Logas, kuris yra Sūnus, padaro mus sūnumis per gyvą sakramentinę bendrystę**. Kartu mūsų tapimas auka, mūsų pačių vienijimasis su Logu nėra vien su dvasia susijęs procesas, paliekantis nuosalyje kūną kaip kažką, kas tolina Dievui. Pats Logas yra tapęs kūnu ir dovanoja mums save per savo kūną. Todėl esame raginami **atnašauti savo kūnus kaip vienybės su Logu paženklintą garbinimą, tai yra visoje savo kūniškoje egzistencijoje leisti būti įtrauktiems į kūno bendrystę su Kristumi, į meilės bendrystę su Dievu (22)**.

Kaip tai atrodo, Paulius nusako tolesnėse eilutėse: tai reiškia „pasikeisti“, pasitraukiant iš pasaulio schemas, iš to, kas mąstoma, sakoma bei daroma, ir įsiliejant į Dievo valią: tada išengiamės į tai, kas gera, priimtina Dievui ir tobula. Atnašų perkeitimas, kuris, pasak Laišku romiečiams besivadovaujančio Romos kanono, turi apimti ir mus, turi tapti mūsų pačių perlydymo procesu – siaurą savivalę pakeičiant vienybe su Dievo valia. Savivalė iš tikrųjų yra paklusimas laiko schemoms ir priešingai, negu rodosi, vergystė; tuo tarpu Dievo valia yra tiesa ir todėl išengimas į ją – išsiveržimas į laisvę. Mano akimis, neatsitiktinai 4 ir 5 eilutėse kalbama apie tai, jog **visi turime būti vienas kūnas Kristuje. Kūnai, tai yra, kūniški žmonės, kurie tampa Eucharistija, nebėra vienas šalia kito, bet tampa viena su vienu kūnu ir jame, tampa viena viename gyvame Kristuje**. Taip čia išryškėja visos minčių eigos ekleziologinis bei eucharistinis fonas.

3. Misija kaip kosminės liturgijos tarnystė

Mūsų Eucharistijos ir misijos klausimui dar svarbesnis yra paskutinis tekstas, kurį turime apmąstyti, – *Rom 15, 16*. Paulius čia pateisina savo drąsą rašyti laišką romiečiams, kurių bendruomenės jis nei įsteigė, nei artimiau pažįsta. Pauliaus čia pateikiamas Laiško romiečiams motyvas yra labai gilus: jam būdingas apaštalo tarnybos, jam tekusios apaštališkosios užduoties supratimas čia atsiskleidžia taip aiškiai, kaip, nepaisant visų didžiųjų ištarų apie apaštalavimą, niekur kitur nepasirodo. Paulius sako, jis parašęs laišką norėdamas būti

„pagonims Kristaus Jėzaus tarnu ir kaip kunigui skleisti Dievo Evangeliją, kad pagonys taptų priimtina atnaša, pašventinta Šventosios Dvasios“.

Laiškas romiečiams, šis parašytasis ir skelbtinas žodis, yra apaštalavimo aktas, negana to: liturginis, kultinis vyksmas. Jis toks yra todėl, kad padeda pagonis perkeisti taip, kad jie kaip atnaujintoji žmonija taptų kosmine liturgija, kur žmonija virstų Dievo garbinimu, jo šlovės spindesiu. Tai, kad apaštalas laišku perteikinėja Evangeliją, nėra religinė ar filosofinė propaganda, nėra socialinė misija ar asmeninis charizminis darbas; jis, pasak Heinricho Schliero, „atlieka Dievo autorizuotą, įteisintą ir apaštalui deleguotą užduotį“. Tai kunigiškasis aukojimo aktas, eschatologinė tarnystė: Senojo Testamento aukojimo tarnystės išpildymas ir atbaigimas. Paulius, vėlgi pasak Schliero, šioje eilutėje pateikia save „kaip eschatologinio kosmoso aukojantįjį kunigą“ (23).

Laiške filipiečiams aptikome, jog kankinystė vaizduojama kaip liturginis vyksmas bei siejama su kryžiaus ir Eucharistijos teologija; *Rom 12* tas pat buvo pasakyta krikščioniškojo gyvenimo, kaip tokio, atžvilgiu; dabar kaip kunigiškasis aktas, kaip Kristaus įsteigtos, pasauliui atviros ir visą pasaulį aprėpiančios liturgijos atlikimas aikštėn iškyla specifiškai apaštališka tikėjimo skelbimo tarnystė. Ryšio su Jėzaus Kristaus Pascha ir jo buvimo Bažnyčioje per Eucharistiją čia tiesiogiai neįmanoma išvelgti. Bet kartu to vis dėlto nevalia išleisti iš akių. Galiausiai ir čia kaip dvasinis pagrindas būtinas „susijungimas su Viešpačiu“, suvienijantis mus su juo į vieną kūnišką-dvasinę egzistenciją. Be šios realios kristologinės vienybės visa nuslystų į vien mąstymo, norėjimo ir veikimo bendrystę, vadinasi, apsiribotų moralumo bei racionalumo sąsajomis. Būtent tam Paulius nori pasipriešinti savo liturgine kalba, kuria jis parodo, kad misija yra daugiau negu tai: kad ji remiasi sakramentu, kad ji yra realus susivienijimas su paaukotu ir per prisikėlimą amžinai gyvu tapusiu Jėzaus Kristaus kūnu. Taip perimamos bei pagilinamos mintys, atėjusios mums apmąstant *Rom 12*. Eucharistija, kuri liktų vien kažkuo, kas yra prieš mūsų akis, būtų nustumta į daiktiskumą, ir tikrasis krikščioniškasis lygmuo būtų nepasiekiamas. Ir priešingai: krikščioniškoji egzistencija, kuri nebūtų išitraukimas į Viešpaties Paschą, kuri pati netaptų Eucharistija, neiškovotų iš mūsų veiklos morališkumo matmens ir vėlgi nepasiektų kryžiaus įsteigtos naujosios liturgijos vientisumo. Tad apaštalo misijinis darbas, kaip toks, nėra šalia liturgijos – abu sudaro daugelio matmenų gyvą vientisą visybę.

Baigiamieji apmąstymai: Eucharistija kaip misijos ištaka

Ką tai galiausiai reiškia Eucharistijos ir misijos ryšio atžvilgiu? Kokia prasme Eucharistiją galima apibrėžti kaip misijos ištaką? Kaip matėme, Eucharistijos nevalia laikyti savotiška reklamine akcija, kuria būtų mėginama laimėti žmones krikščionybėi. Jei taip elgiamasi, iškreipiama ir Eucharistija, ir misija. Veikiausiai galėtume suvokti Eucharistiją (jei tas žodis teisingai suprantamas) kaip mistinį krikščionybės centrą, kur Dievas vis slėpiningai iš savęs išžengia bei įtraukia mus į savo

glėbį. Eucharistija yra Jėzaus didžiosios savaitės pirmos dienos pažado išpildymas: „O aš, kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus trauksiu prie savęs“ (*Jn 12, 32*). Idant misija būtų daugiau negu propaganda tam tikrų idėjų naudai ar tam tikros bendrystės reklamavimas, idant ji kiltų iš Dievo ir pas jį vestų, ji turi kilti iš giliau negu veiklos planavimas bei iš to išplaukiančios veikimo strategijos. Jos ištaka turi būti aukštesnė ir gilesnė negu reklama ir įkalbinėjimas. „Krikščionybė yra ne įkalbinėjimo darbas, bet tai, kas išties didu“, – labai gražiai kartą yra pasakęs Ignotas Antiochietis. Suprasti, kas čia turima galvoje, mums gali padėti Teresės Lizijetės buvimo misijų globėja būdas. Teresė niekada nėra buvusi misijų krašte, niekada tiesiogiai nevykdė misijų veiklos. Tačiau ji suvokė, kad Bažnyčia turi širdį, ir kad ta širdis yra meilė. Ji suvokė, kad apaštalai nebegali skelbti, kankiniai nebegali lieti savo kraujo, jei ta širdis nebedega. Ji suvokė, kad meilė yra viskas, kad ji aprėpia visus laikus ir erdves. Ir ji suprato, kad ji pati, mažoji vienuolė, būdama už Karmelio groty viename Prancūzijos provincijos mieste, galėjo būti visur, nes ji, kaip mylinčioji, su Kristumi buvo Bažnyčios centre (24). Ar misijos nusilpimo per pastaruosius trisdešimt metų priežastis nebus ta, kad ėmėme galvoti tik apie išorinius veiksmus ir beveik užmiršome, kad visa ši veikla turi būti nuolatos maitinama iš gilesnės šerdies? Ši šerdis, kurią Teresė vadina tiesiog „širdimi“ ir „meile“, yra Eucharistija. Juk ji yra ne tik nenutrūkstamas dievažmogiškosios Jėzaus Kristaus meilės buvimas čia ir dabar, kuris visada yra Bažnyčios ištaka, be kurios ji paskęstų, būtų nugalyta mirties vartų. Ji, kaip dievažmogiškosios Kristaus meilės buvimas čia ir dabar, visada taip pat yra žmogaus Jėzaus perėjimas į žmones, kurie yra jo „nariai“, kurie patys tampa Eucharistija ir per tai „širdimi“ bei „meile“ Bažnyčiai. Anot Teresės, kai ta širdis nebeplaka, apaštalai nebegali skelbti, seserys nebegali guosti bei gydyti, pasauliečiai nebegali artinti pasaulio prie Dievo karalystės. Širdis turi likti širdimi, kad tinkamai tarnauti galėtų kiti organai. Būtent tada, kai Eucharistija tinkamai švenčiama „Aukštutiniame kambaryje“, pagarbaus tikėjimo vidinėje erdvėje be jokių kitokių intencijų, išskyrus norą būti priimtina Dievui, iš jo kyla tikėjimas – tas tikėjimas, iš kurio dinamiškai trykšta misija, per kurią pasaulis tampa gyva atnaša – šventuoju miestu, kuriame nebėra jokios šventyklos, nes jo šventykla yra pats Viešpats, visagalis Dievas, ir Avinėlis. Ir „miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis“ (*Apr 21, 22* ir t.).

Nuorodos

(1) Tema „Eucharistia come genesi della missione“ („Eucharistija kaip misijos pradžia“) buvo Como vyskupijos Eucharistinio kongreso, kuriame 1997 m. rugšėjo 10 d. pateikti šie apmąstymai, pagrindinė mintis. Šiek tiek pakeitęs, šį pranešimą pakartojau 1997 m. rugšėjo 25 d. nacionaliniame Eucharistiniame kongrese Bolonijoje.

- (2) Plg. P. B. I. Bilaniuk. The Apostolic Origin of the Ukrainian Church. Toronto 1988.
- (3) Plg. H. Jedin (Hg.). Handbuch der Kirchengeschichte III 1: Die mittelalterliche Kirche. Freiburg 1966. P. 275–278 (autorius J. Kempf); išsamios literatūrinės nuorodos p. 268 ir t.
- (4) Pagrindinis „misijinės liturgijos“ idėjos atstovas vokiečių kalbos erdvėje šeštajame dešimtmetyje buvo J. Hofingeris; plg. J. Hofinger (Hg.). Mission und Liturgie. Der Kongress von Nimwegen 1959. Mainz 1960; J. Hofinger, J. Kellner. Liturgische Erneuerung in der Weltmission. Innsbruck 1957.
- (5) Plg. H. Schlier. Der Römerbrief. Freiburg 1977. P. 106–116.
- (6) Plg. H. Gese. Zur biblischen Theologie. Alttestamentliche Vorträge. München 1977. P. 85–106, ypač p. 105 ir t.; B. Lang. Kippaer-kapporaet usw.: Botterweck – Ringgren – Fabry. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament IV. Stuttgart 1984. P. 303–318.
- (7) Plg. Iš 25, 8. 40; 26, 30; 27, 8; plg. taip pat Iš 39, 43; 40, 23.29; Hbr 8, 5. Plg. Irenejus. Adv. haer. IV 14, 3 (SC 100, p. 548; Fontes Christiani 8/4, p. 109–111).
- (8) Gese. Op. cit. P. 105.
- (9) Šiuos sąryšius išsamiau pavaizdavau savo nedidelėje knygoje „Die Vielfalt der Religionen und der Eine Bund“ (Hagen 1998. P. 47–49).
- (10) A. Feuillet savo reikšmingoje knygoje „La sacerdoce du Christ et ses ministres“ (Paris 1972) parodė, kad *Jn* 17 giliai šaknijasi žydų susitaikinimo šventės liturgijoje; ypač p. 39–63. Šioje perspektyvoje Jono evangelija susiliečia su Laišku hebrajams, kur Kristaus kryžius irgi suprantamas visiškai remiantis Yom Kippur liturgija. Kita vertus, Jonas – kaip ir sinoptikai – kryžių sieja su žydų Paschos liturgija bei teologija. Th. Maertenso darbe „Heidnisch-jüdische Wurzeln der christlichen Feste (Mainz 1965) p. 59–72 parodoma, kad į krikščionišką Velykų teologiją buvo taip pat įimta elementų iš Palapinių šventės liturgijos.
- (11) Todėl kritikuotina, kai liturgijos mokslo Eucharistijos formavimosi aptarimuose – pagrindai – pateikiami išankstiniai religijotyriaus apmąstymai bei nagrinėjamos Eucharistijos iš Senojo Testamento kylančios žydiškos šaknys, tuo tarpu *kryžius* – kaip liturgijai nepriskirtas aktas – paliekamas nuošalyje. Taip nuo pat pradžių iš akių išleidžiamas savitas krikščioniškosios liturgijos realizmas, specifinė krikščioniškosios liturgijos naujybė, kartu nelaukta vienijanti ją su pasaulio religijų liturgijomis. Kam ateitų į galvą vaizduoti žydų Paschos liturgiją, nesiremiant Iš 12 pavaizduotu pamatiniu įvykiu, kurį joje norima sudabartinti? Deja, toks priekaištas adresuotinas ir daugeliu atžvilgių pavyzdžiam H. B. Meyerio darbui „Eucharistie“ („Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft“, Bd. IV. Regensburg 1989), kur net nedideliame skirsnyje „Gyvybės atidavimo ženklai“ nepasitaiko žodis „kryžius“.
- (12) Plg. H. Schlier. Der Brief an die Epheser. Düsseldorf 1958². P. 252–280; pirmiausia didysis ekskursas „Hieros Gamos“, p. 264–276.
- (13) Didache/Dvylikos apaštalų mokymas (Fontes Christiani 1, p. 124–127).
- (14) Ten pat, p. 132–135.
- (15) Plg. čia vedų mitą apie Purusą; kūrinių randasi iš paaukoto pirmųkščio milžino Purusos, pasaulis rymo ant au-
- kos. Žr. J. Gonda. Die Religionen Indiens I. Veda und älterer Induismus. Stuttgart 1960. P. 187 ir kitur.
- (16) Plg. J. Ratzinger. Ein neues Lied für den Herrn. Freiburg 1995. P. 165 ir t.
- (17) Plg. P. Bonnard. Mourir et vivre avec Jésus – Christ selon Saint Paul: Rev. d'histoire et de philosophie religieuse 36 (1956), 101–102.
- (18) Graikiškasis ir vokiškasis tekstas: A. Lindemann – H. Paulsen. Die Apostolischen Väter. Tübingen 1992. P. 258–285; taip pat plg. G. Buschmann. Das Martyrium des Polykarp. Göttingen 1998 (Kommentar zu den Apostolischen Vätern, Bd. 6).
- (19) O. Caselis klasikiniame savo straipsnyje „Die λογική λατρεία der antiken Mystik in der christlichen Umdeutung“ (JWL 4 [1924], 37–47) – laikydamasis veikia neigiamos pamatinės nuostatos ST atžvilgiu – akcentuoja išties graikišką-helenistišką šios sąvokos kilmę. Tačiau mintis ir sąvoka tikrai neatsiktinai pirmąkart pasirodo judaizmo, helenizmo ir krikščionybės sąlyčio erdvėje, pavyzdžiui, Filono raštuose, Saliamono odėse ir Apaštalų konstitucijų 7 ir 8 knygos žydiškiosiose maldose. Iš tiesų mintis, kaip tokia, subrendo jau Senajame Testamente, prisiminkime Oz 14, 3, Ps 50, 8–14: „Neimu iš jūsų ūkio jokio jaučio... Jei būčiau alkanas, tau nesiskųčiau... Argi aš valgau jaučių mėšą ar geriu ožių kraują? Atnašauk Dievui savo šlovinimo auką...“ Ps 51, 18 ir t.: „...jei atnašaučiau deginamąją auką, tu jos nepriimtum. Tikra auką Dievui – susigraudinusį dvasia...“ Ps 68, 31 ir t.; Ps 119, 108: „Priimk mano laisvas šlovinimo atnašas“. Pagrįstai galima teigti, kad žodžio-aukos sąvoka kyla iš ST, tad vartai krikščioniškajai aukos sąvokai bei naujoms plėtotėms susitinkant su graikiškąja dvasia buvo atviri.
- (20) Plg. tekstus ir jų aiškinimą darbe: H. Schlier. Der Römerbrief. P. 356 ir t. t.
- (21) Plg. J. A. Jungmann. Missarum sollemnia II. Freiburg 1952, p. 236 ir t.
- (22) Plg. H. Schlier, op. cit., p. 355 ir t. Labai gilus Rom 12, 1–2 aiškinimas aptinkamas B. Nichtweisso ir F. Hahno galiausiai išleistuose E. Petersono komentaruose „Der Brief an die Römer“ (Schriften, Bd. 6. Würzburg 1997), p. 331 ir t. Petersonas labai pabrėžtinai atskleidžia ryšį su Kristaus mirtimi ant kryžiaus kaip kulto aktu bei visos eilutės su kultu susijusią reikšmę. Jis taip pat akcentuoja tylią polemiką, nukreiptą prieš gyvūnų aukojimą: „...auka to, kuris aukoja savo kūną, labiau atitinka λόγος, negu to, kuris Dievui atnašauja gyvūnus“ (p. 332). Galiausiai, turėdamas tai prieš akis, jis pabrėžia krikščioniškojo kulto sąsają su Logu: „Priešingai visokiam iracionalizmui, tai leidžia išvelgti krikščioniškajam tikėjimui būdingą sąsają su Logu“.
- (23) Schlieras (op. cit., p. 430 ir t.) ir Petersonas (op. cit., p. 367) atkreipia dėmesį į teksto ryšį su Iz 66, 20: „Ir iš visų tautų jie pargabens jūsų brolius kaip atnašą [minchah] Viešpačiui“. Petersonas šiuo klausimu: „Paulius jaučiasi šio laiko pabaigoje išpildyti numatyto pažado vykdytojas“. Nuoroda į Iz 66, 20 taip pat pateikta: J. A. Fitzmyer. Romans. Doubleday 1993, p. 712. Fitzmyeris taip pat pabrėžia ryšį su Fil 2, 17 ir Rom 12, 1.
- (24) Thérèse de Lisieux. Œuvres complètes. Cerf et Desclée 1992. Manuscrit B (Lettre à soeur Marie du Sacré-Coeur), p. 225 ir t. Tekstas išsamiai aiškinamas: U. Wickert. Leben aus Liebe. Therese von Lisieux. Vallendar-Schönstatt 1997, p. 15–40.

Pasaulinės jaunimo dienos ir Benedikto XVI lankymasis Kelne

(KAP, KAI) Po viešnağės Vokietijos vyskupijose rugpjūčio 15 d. besirengiantys dalyvauti XX pasaulinėse jaunimo dienosė įvairių šalių jaunuoliai susibūrė katechetiniam tridieniu netoli Kelno. 600 vyskupų iš viso pasaulio jaunimui, susibūrusiam į 30 kalbinių grupių, bažnyčiose, koncertų salėse, prekybos halėse vedė katechezes. Daugiau kaip 2000 jaunųjų piligrimų iš Lietuvos Kelne ir Bonoje klausėsi kardinolo Audrio Juozo Bačkio ir vysk. Rimanto Norvilos katechezų. Pasaulinių jaunimo dienų dalyvių nuliūdino žinia apie Taize bendruomenės įkūrėjo brolio Roger mirtį. Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis savo vedamos katechezės metu pagerbė brolių Roger pavadindamas jį krikščionių vienybės pionieriumi.

Oficialus Jaunimo dienų atidarymas

Rugpjūčio 16 d. popietę, staiga nušvitus saulei, tuo pat metu Kelne, Diuseldorfe ir Bonoje vyko Pasaulinių jaunimo dienų atidarymo pamaldos. Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimas Meisneris, kreipdamasis į apie 50 tūkst. Kelno stadione susibūrusių jaunuolių, užiant plovimams, ragino būti dėkingiems „už tai, kad priklausome šiai pasaulinei Dievo šeimai“. Pamaldų pradžioje į stadioną buvo įneštas Pasaulinių jaunimo dienų kryžius, praėjusiais metais neštas apie 100 tūkst. kilometrų piligrimystės po Vokietijos vyskupijas keliais.

Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas kardinolas Karlas Lehmanas vadovavo pamaldoms Diuseldorfe. Jis sakė, kad Bažnyčiai reikalingas jaunimas: kiekvienas žmogus turi priimti Dievo kvietimą. Kardinolas Lehmannas ragino išsiklausyti į savo vidinį balsą, taip pat atsivėlgti į Dievo žodį.

Atsakingas už Vokietijos jaunimo sielovadą Osnabriuko vyskupas

Franzas Josephas Bode vadovavo pamaldoms Bonoje. Jis atkreipė dėmesį, kad Dievas nepaliaujamai byloja ir kviečia būtent Europoje, kur daugeliui Bažnyčia atrodo pasenusi. Kartais nelengva rasti žmonių, padedančių išaiškinti šį kvietimą. Pasak vyskupo Bode, popiežius Jonas Paulius II buvo vienas iš tų, kurie padėjo išgirsti Dievo balsą.

Popiežiškosios pasauliečių tarybos pirmininkas arkivyskupas Stanislawas Rylko savo sveikinimo žodyje sakė, kad pasaulio jaunųjų piligrimų sostinė tapusiam Kelne jaunimas tapo pagrindiniu veikėju „ypatingame dvasiniame nuotykyje“.

Benediktas XVI entuziastingai sutiktas Vokietijoje

Rugpjūčio 18 d. vidurdienį popiežius Benediktas XVI buvo entuziastingai sutiktas Kelno-Bonos oro uoste. Jį pasitiko prezidentas Horstas Köhleris, kancleris Gerhardas Schröderis, iškilūs politikai, Bažnyčios atstovai, kariuomenės rikiuotė. Popiežių oro uoste taip pat pasitiko apie 400 tūkst. jaunuolių, mojavusių Vatikano ir Vokietijos vėliavomis, skandavusių „Benedetto, Benedetto“. Prezidentas Köhleris sveikino svečią, atvykusį į tėvynę: „Mus ypač jaudina – sakau tai pats būdamas protestantas, – kad vokiečiai, vienas iš mūsų, tapo popiežiumi“. Prezidentas pabrėžė, kad kardinolo Ratzingerio išrinkimas popiežiumi reiškia taip pat vokiečių teologijos ir humanistikos pripažinimą. Jis sakė, kad Benedikto XVI asmenyje derinasi „mokytumas ir išmintis“. Todėl, pasak Vokietijos prezidento, „net tolimi Katalikų Bažnyčiai žmonės Jūsų Šventenybėje randa moralinę autoritetą“.

Šventasis Tėvas dėkojo Dievo apvaizdai, kad tapęs popiežiumi pirmojoje užsienio kelionėje galėjo aplankyti tėvynę Vokietiją ir Pasaulinės jaunimo dienas Kelne. Popiežius kalbėjo keliomis kalbomis ir į iš anksto parengtą kalbos tekstą spontaniškai įterpdavo ištisus sakinius. Tėvynainiams vokiečiams

jis dėkojo už pamatinę svetingumo dorybę, atvirumo pasauliui tradicijas ir solidarumo iniciatyvas. Numatomus susitikimus su protestantų, ortodoksų bei musulmonų atstovais, tai pat lankymąsi sinagogoje Benediktas XVI vadino svarbiais susitikimais bendrame kelyje į teisingą ir brolišką pasaulį. Susitelkdamas į pagrindinį savo kelionės tikslą dalyvauti Pasaulinėse jaunimo dienosė popiežius ragino nepamiršti žmogiškojo gyvenimo kaip piligrimystės prasmės. Pasaulinėse jaunimo dienosė, kur susitinka visų kontinentų jaunuoliai, kur išnyksta kultūros, kalbos ar tautybės sienos, „visi tampa viena mums pasirodžiusios žvaigždės dėka“. Ši žvaigždė yra Kristus, „kuris mus vienija, rodo mums kelią, kad visi drauge galėtume tapti didžiule taikos jėga“. Šiame kelyje gali padėti „ženklai, kurių sena ir turtinga krikščioniškoji tradicija gausiai paliko vokiečių žemėje“: paminklai, meno kūriniai, bibliotekų dokumentai, liaudiškasis pamaldumas, didieji teologai ir filosofai, šiose žemėse gyvenusių šventųjų dvasinis palikimas bei mistiniai patyrimai. Popiežius išvardijo Kelno arkivyskupijoje gyvenusius krikščioniškosios civilizacijos liudytojus: šventuosius Bonifacą, Uršulę, Albertą Didįjį, Teresę Kryžiaus Benediktą (Edith Stein) ir pal. Adolfą Kolpingą. Popiežius dėkojo savo „didžiam ir mylimam“ pirmtakui Jonui Pauliui II, inicijavusiam Pasaulinės jaunimo dienas, turinčias didžiulę religinę ir bažnytinę reikšmę. Benediktas XVI sakė esąs laimingas, galėdamas būti su jaunimu, stiprinti jų tikėjimą ir gaivinti viltį. Šventasis Tėvas tikisi, kad susitikimas taip pat jį praturtins jaunuolių entuziazmu ir ryžtu atsiliepti į ateities iššūkius.

Po sutikimo popiežius nuvyko į Kelno arkivyskupų rūmus.

Laivu Reino upe

Rugpjūčio 18 d. popietę popiežius nuo laivo denio pasveikino Reino pakrantėje susirinkusius 170 tūkst. Pasaulinių jaunimo dienų dalyvių.

Popiežius sėdo į laivą skambant XX pasaulinių jaunimo dienų himnui – giesmei *Venimus adorare eum*. Šventasis Tėvas sėdėdamas krėsle, apsuptas įvairių šalių jaunimo su tautiniais drabužiais ir vėliavomis, plaukė Reinu Kelno katedros link.

Šventasis Tėvas kreipėsi į Reino pakrantės aukštumoje susibūrusį jaunimą keliomis kalbomis ir išreiškė džiaugsmą dėl susitikimo. Jis ragino plačiai atverti širdis Dievui ir pripažinti Kristui „teisę prabilti“. Popiežius pridūrė, jog pats taip pat atvykęs kaip piligrimas, kad drauge suklyptų prieš baltą konsekruotą Ostiją, kurioje tikėjimo akys atpažįsta tikrą pasaulio Išganytojo buvimą. Ypač širdingai popiežius pasveikino piligrimus iš Rytų šalių. Jis taip pat su meile sveikino nekrikštytuosius, nepažįstančius Kristaus ir neradusius vietos Bažnyčioje. Benediktas XVI pabrėžė, kad jo pirmtakas Jonas Paulius II specialiai kvietė juos į tą susitikimą ir dėkojo už jų atvykimą. Popiežius priminė, jog Edith Stein, po savo atsiverimo į katalikybę tapusi karmelite, jaunystėje buvo sąmoningai atsisakę Dievo. Daug šiltų žodžių Benediktas XVI skyrė savo pirmtakui Jonui Pauliui II – Pasaulinių jaunimo dienų iniciatoriui. Popiežius sakė, kad, panašiai kaip anuomet uoliai ieškoję laukto Mesijo trys išminčiai, šiandienos jaunuoliai taip pat atvyko į Kelną vedami svarbių klausimų. Popiežius kvietė jaunuolius pagerbti Trijų Karalių relikvijas Kelno katedroje. Popiežius ragino kiekvieną žmogų individualiai daryti gyvenimo pasirinkimą panašiai kaip anuomet tai darė išminčiai.

Kelno katedros aplankymas

Pasibaigus kelionei laivu ketvirtadienio pavakare Benediktas XVI aplankė Trijų Karalių relikvijas Kelno katedroje. Išlipęs iš laivo Šventasis Tėvas ėjo pėsčias į katedrą, o jaunimas procesijoje nešė Pasaulinių jaunimo dienų Kryžių ir Marijos ikoną. Dalį kelio popiežius važiavo papamobiliu. Kelno katedroje popiežius palaimino neįgalius

jaunuolius. Jis atsisėdo katedros choro krėsle, nes pagal tradiciją kiekvienas popiežius nuo Viduramžių taip pat Kelno katedros kapitulos narys. Katedros kriptoje jis aplankė Kelno arkivyskupų kapus.

Po to Benediktas XVI pasakė kalbą Roncalli aikštėje priešais Kelno katedrą. Savo kalboje popiežius pavadino Kelną Trijų Karalių ir daugelio šventųjų miestu. Pasak jo, čia Bažnyčia tam tikra prasme išstisus metus švenčia Viešpaties Apsireiškimą. Popiežius minėjo šventuosius, palikusius pėdsakus vokiečių tautoje ir padariusius įtaką ugdant krikščioniškąsias Europos šaknis: šv. Uršulę, šv. Albertą Didįjį, Kelne gimusį pal. Adolfą Kolpingą ir Kelne įstojusią į karmeličių vienuolyną Edith Stein – šv. Teresę Kryžiaus Benediktą. Popiežius taip pat priminė Kelne kilusias karitatyvines iniciatyvas ir labdaros organizacijas: *Misereor*, *Adveniat*, *Missio* ir *Renovabis*.

Popiežius Roncalli aikštėje taip pat kalbėjo apie Kelno miesto reikšmę kultūrai ir tikėjimui. Pasak Šventojo Tėvo, Kelnas tapo vienu reikšmingiausių Vakarų krikščionybės piligrimystės vietų greta Jeruzalės, Romos ir Santjago de Kompostelos. Benediktas XVI priminė ir savo asmeninį ryšį su Kelnu. Po popiežiaus kalbos, paraginus kardinolui Joachimui Meisneriui, susibūrę pilgrimai meldėsi už nužudytąjį Taize bendruomenės įkūrėją brolių Roger.

Rugpjūčio 19 d. ryte Benediktas XVI su mandagumo vizitu apsilankė Vokietijos prezidento rezidencijoje.

Vizitas Kelno sinagogoje

Penktadienio vidurdienį popiežius Benediktas XVI lankėsi Kelno sinagogoje. Susitikime dalyvavo apie 500 asmenų. Prieš susitikimą popiežius ir Kelno žydų bendruomenės rabinas pagerbė holokausto aukų atminimą.

Pradėjęs savo kalbą hebrajišku ramybės palinkėjimu Benediktas XVI

sakė norįs toliau eiti pirmtako Jono Pauliaus II keliu. Pasak jo, apsilankymu sinagogoje jis norįs puoselėti draugystę su žydų tauta. Benediktas XVI pasmerkė bet kokias antisemitizmo formas ir reiškė apgailėtavimą dėl naujai pasirodžiusių jo apraiškų. Jis priminė „sudėtingų ir skausmingų“ judėjų ir krikščionių santykių istoriją. Popiežius kalbėjo apie dvi šiemet minimas sukaktis: 60 metų nuo išlaisvinimo iš koncentracijos stovyklų ir 40 m. nuo Vatikano II Susirinkimo deklaracijos *Nostra aetate* paskelbimo. Pasak popiežiaus, krikščionys ir žydai ateityje turi bendrai angažotis taikos ir teisingumo labui. Jų bendras paveldas yra Dekalogas.

Po vizito sinagogoje grįžęs į Kelno arkivyskupo rūmus popiežius pietavo drauge su 12 jaunuolių iš penkių kontinentų. Jaunuoliai buvo parinkti savanorių, talkinusių Pasaulinių jaunimo dienų parengimo darbe. Susitikimas vyko be žurnalistų.

Susitikimas su seminaristais

Rugpjūčio 19 d. popietę Šventasis Tėvas susitiko su seminaristais ir jų ugdytojais. Važiuojantį miesto gatvėmis papamobilį vėl lydėjo tūkstančių jaunuolių džiaugsmo šūksniai. Šv. Pantaleono bazilikoje popiežiaus laukė per 2 tūkst. seminaristų, studijuojančių 88 šalių kunigų seminarijose. Susitikime popiežius kalbėjo penkiomis kalbomis. Šalia altoriaus buvo pastatytos šv. Arso klebono relikvijos.

Pasak Benedikto XVI, studijų metu seminarijoje yra „intensyvaus Kristaus ieškojimo ir susitikimo su juo laikas“. Šiuo laikotarpiu ugdomasi ir apsisprendžiama. Labai svarbus vaidmuo čia tenka ugdytojams. Būnant kunigų seminarijoje kiekvieno seminaristo sąžinė turi pasiekti „reikšmingą brandą“. Tuomet į Bažnyčią imama žvelgti ne kaip į išorinį dalyką, bet kaip į namus. Popiežius sakė, kad kunigystės šventumo slėpinį sudaro draugystė su Kristumi ir ištikimybė jo valiai. Po to apie savo pašau-

kimą asmeniškai liudijo seminaristas, kunigas ir vyskupas. Popiežius dėkojo jiems už šiuos liudijimus.

Šiuo metu pasaulio katalikų kunigų seminarijose studijuoja apie 110 tūkst. kandidatų į kunigystę.

Ekumeninis susitikimas

Rugpjūčio 19 d. vakare Kelno arki-vyskupų rūmuose vyko ekumeninis susitikimas. Šiuo 45 min. trukmės susitikimu buvo pabaigta penktadienio popiežiaus vizito programa. Ekumeniniame susitikime Kelno vyskupų rezidencijoje dalyvavo apie 30 įvairių Bažnyčių atstovų.

Benediktas XVI savo kalboje paragino tęsti ekumeninį dialogą ir drauge turėti kantrybės. Pasak popiežiaus, ekumenizmas reiškia „vienovę įvairovėje ir įvairovę vienovėje“. Benediktas XVI ragino krikščionis ieškoti bendro atsakymo į didžiuosius šio laiko moralinius klausimus. Nukrypdamas nuo iš anksto parengto kalbos teksto, popiežius kalbėjo ir apie bažnytinę tarnystę. 1999 m. pasiektą susitarimą teologiniame ginče dėl nuteisinimo popiežius vadino „svarbiu rezultatu“, tačiau ragino toliau aiškintis skirtingą Bažnyčios sąvokos sampratą. Jis sakė, kad ši sąvoka – ne žmogaus įkurta institucija, bet paklusimas Šventajam Raštui ir apaštalų įpėdinystei, atsiradusiai ankstyvojoje Bažnyčioje. Popiežius taip pat patvirtino, kad dabartinis Bažnyčių „buvimas kelyje“ jau yra vienybė. Šventasis Tėvas pridūrė, jog visiška vienybė galiausiai yra Šventosios Dvasios dovana. Jis pabrėžė, kad ekumeninio judėjimo šerdis yra dvasinis ekumenizmas, tai yra malda, atsivertimas ir gyvenimo šventumas. Popiežius taip pat kalbėjo apie ypatingą Vokietijos vaidmenį ekumeniniam Bažnyčių suartėjimui. Toje šalyje, kur XVI a. kilo Reformacija, XX a. atsirado ekumeninis judėjimas, kurį dera tęsti.

Susitikimo pabaigoje Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas Karlas Lehmannas ir Vokietij

jos Evangelikų Bažnyčios (EKD) tarybos pirmininkas vyskupas Wolfgangas Huberis įvertino susitikimą kaip padrašinimą. Tiek popiežius, tiek evangelikų vyskupas W. Huberis spontaniškais žodžiais išreiškė pagarbą antradienį nužudytam broliui Roger. Benediktas XVI sakė, kad jį su Taizė bendruomenės įkūrėju siejo ilgametė draugystė. Popiežius ragino Bažnyčias tęsti brolio Roger puoselėtą dvasinio ekumenizmo kelią.

Vokietijos Evangelikų Bažnyčios (EKD) tarybos pirmininkas vyskupas Wolfgangas Huberis išreiškė džiaugsmą, kad popiežius Bažnyčių vienybę paskelbė svarbia pontifikato tema. Jis taip pat savo kalboje apgailestavo dėl žmonių, priklausančių skirtingoms konfesijoms, situacijos santuokoje ir ragino siekti Viešpaties stalo bendrytės kaip tikslo. Vokietijos konferencijos pirmininkas kardinolas Karlas Lehmannas padėkojo už sąmoningą ekumeninio susitikimo akcentą popiežiaus pasirinktoje programoje. Pasak kardinolo Lehmanno, dar prieš pontifikato pradžią Jozefas Ratzingeris angažavosi dvasinio ekumenizmo, kuriuo taip pavyzdinčiai gyveno brolis Roger, srityje.

Rugpjūčio 20 d. ryte Kelno arkivyskupų rezidencijoje popiežius priėmė iškilius Vokietijos politikus ir visuomenės veikėjus.

Susitikimas su islamo organizacijų atstovais

Šeštadienio p vakare Benediktas XVI susitiko su Vokietijos islamo organizacijų atstovais. Popiežius džiaugėsi susitikimu ir priminė Jono Pauliaus II žodžius, prieš 20 metų pasakytus susitikime su jaunaisiais musulmonais Kasablankoje: jaunuoliai galės sukurti geresnę ateitį, jei į pirmą vietą iškels tikėjimą į Dievą ir išipareigos gyventi ir veikti pagal jį. Susitikime popiežius išreiškė apgailestavimą dėl visame pasaulyje plintančio teroro. Šventasis Tėvas kritikavo tai, kad

teroristai pasitelkia net religiją, stengdamiesi sutrikdyti taikų žmonių sambūvį. Benediktas XVI pabrėžė, kad krikščionių ir musulmonų santykius ne visuomet lydėjo pagarba ir supratimas. Šaukiantis Dievo vardo vykdavo karai ir žudynės, tarsi priešininko nužudymas būtų turėjęs patikti Dievui. Musulmonai ir krikščionys privalo būti budrūs, kad nepasikartotų religijos vardu daromos žiaurybės.

Popiežius taip pat pabrėžė, kad islamo bendruomenių lyderiams tenka atsakomybė ugdant naujas tikinčiųjų kartas. Šių laikų iššūkių akivaizdoje negalima laikytis pasyviai ir abejingai. Negalima pasiduoti išgąščiu ir pesimizmui, reikia su optimizmu ir viltimi darbuotis įvairių religijų ir išpažinimų žmonių suartinimo labui. Popiežius sakė, kad krikščionių ir musulmonų dialogas yra gyvenimo būtinybė, tam tikra prasme nulemianti pasaulio likimą. Susitikimo pabaigoje popiežius linkėjo musulmonams Dievo globos ir palaiminimo.

Šeštadienio Vigilija

Šeštadienio vakarą Marienfeldo laukuose popiežių pasitiko daugiau kaip 800 tūkst. jaunuolių. Jaunuoliai vakaro saulėje mojavo beveik 200 šalių vėliavomis. Vigilijoje taip pat dalyvavo apie 800 vyskupų bei kardinolų ir 9 tūkst. kunigų. Prieš vigiliją grupė jaunuolių įnešė tradicinį Pasaulinių jaunimo dienų kryžių ir Dievo Motinos ikoną. Šis kryžius lydi Pasaulines jaunimo dienas nuo jų pradžios 1984 m. Marienfeldo laukai pavirto didžiule katedra: pastatytos 27 kolonos simbolizavo Vokietijos vyskupijas. Ant kalno pastatyta altorių tarsi debesis vainikavo apšviesta konstrukcija ant plieno stulpų.

Jaunimas įteikė Benediktui XVI ugnį, 2004 metais atvežtą iš Betliejaus. Degančios žvakelės buvo išdalytos tūkstančiams susirinkusių jaunuolių. Išlipęs iš papamobilio popiežius pirmiausia pašventino didžiulį Popiežiaus Jono Pauliaus II vardo var-

pą. Netrukus jo gausmas pasklido po laukus. Popiežius išklause jaunimo liudijimų apie jų atsivertimą. Po evangelijos skaitinio Šventojo Tėvo homilija, sakyta penkiomis kalbomis, per garsiakalbius pasklido 300 hektarų plote.

Popiežius kalbėjo: „Ne ideologijos išgelbėja pasaulį, bet atsigręžimas į gyvąjį Dievą“. Popiežius, primindamas savo pirmtako Jono Pauliaus II žodžius, pripažino, jog Bažnyčios istorijoje buvo daug nuodėmių ir klaidų, tačiau svarbu su visomis mūsų silpnybėmis eiti šventųjų eisenoje, pradėtoje trijų išminčių. Popiežius ragino jaunuolius sekti Jėzumi kasdieniame gyvenime. Jis sakė, jog norint iš tikrųjų sekti Jėzumi ir keisti pasaulį nederą kurti savo Jėzaus. Reikia tikėti ir garbinti tą, kurį nurodo Šventasis Raštas ir didžioji tikinčiųjų bendrija, vadinama Bažnyčia. Benediktas XVI pridūrė, kad tik ten galima pamatyti tikrą Kristaus atvaizdą, nors Bažnyčią sudaro taip pat ir tie žmonės, kurie ne visada istorijoje būdavo geri ir šventi. Bažnyčia gali būti kritikuojama: ji yra „tarsi tinklas su gromis ir blogomis žuvimis“. Kita vertus, Bažnyčia yra kaip šeima, ji apima brolius ir seseris visame pasaulyje.

„Tik šventieji yra tikri reformatoriai“, – su jėga akcentavo popiežius. Šis teiginys buvo sutiktas ilgomis ovacijomis. Popiežius tęsė: „Norėčiau tai pasakyti dar radikaliau: tik iš šventųjų ir iš Dievo kyla tikra revoliucija, nulemianti pasaulio permainas“. „Tikra revoliucija remiasi besąlygišku atsigręžimu į Dievą, kuris yra teisingumo matas ir drauge amžinoji meilė“, – sakė popiežius. Benedikto XVI kalbą ne kartą nutraukdavo plojimai ir šūksniai, liudiję gyvą jaunimo pritarimą.

Po popiežiaus homilijos vyko ilga meditacija apie Marijos piligrimystę ir jos tikėjimą. Skambėjo ortodoksų Bažnyčios himnas Akatistas. Po meditacijos surengta neįprasta šviesos liturgija. Greta tradicinių liturgijos simbolių vyko įvairių evange-

lizacinių grupių pasirodymai, pantomima, giedotos giesmės, netgi pasirodė žonglierius su ugnimi. Jaunimo grupės šoko ir giedojo. Naktinio budėjimo kulminacija – 800 tūkst. jaunuolių adoracija drauge su Šventuoju Tėvu. Ant altoriaus buvo atnešta saulės formos monstrancija. Šventasis Tėvas valandėlę adoravo klūpodamas, po to buvo meldžiamasi visuotinės maldos intencijomis. Po palaiminimo Švenčiausiasis Sakramentas procesijos būdu nuneštas į adoracijos palapinę.

Jaunimas iš 197 pasaulio šalių praleido vėsoką naktį Marienfeldo laukuose po atviru dangumi naktinėje vigilijoje. Daugelis jų per naktį adoravo Švenčiausiąjį Sakramentą didžiulėje palapinėje.

Jaunimo dieną pabaigos Mišios

Sekmadienio Mišiose Marienfeldo laukuose prie Kelno dalyvavo apie milijonas tikinčiųjų. Tai buvo didžiausias visų laikų tikinčiųjų sambūris Vokietijos istorijoje. Manoma, kad Pasaulinių jaunimo dienų pabaigos Mišias visame pasaulyje per televiziją stebėjo apie 250 mln. žiūrovų. Iškilmių šeimininkas Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimas Meisneris pasveikino Mišiose dalyvavusius apie 10 tūkst. dvasininkų, tarp jų apie 800 kardinolų bei vyskupų. Jis kreipėsi į popiežių, prašydamas tikėjimo sustiprinimo: „Šventasis Tėve, priklausai jaunimui, o jaunimas priklauso Tau“.

Popiežiaus homilija buvo sutelkta į Eucharistijos slėpinį, kurį Šventasis Tėvas aiškino paprastais ir jaunimui suprantamais žodžiais. Benediktas XVI paragino viso pasaulio jaunuolius angažuotis kuriant geresnį pasaulį. Jis kalbėjo apie paviršutinišką religijos suvokimą, kai ji tampa tarsi vartojimo produktu ir kiekvienas renkasi, kas jam patinka. Paviršutiniškam religijos suvokimui Benediktas XVI priešpriešino krikščioniškąją sampratą, kur kertinė vieta tenka Eucharistijai. Eucharistijos šventimu prasideda perkeitimo procesas, ku-

ris vienas gali iš tikrųjų atnaujinti pasaulį. Popiežius pabrėžė, jog suradusieji Kristų turi vesti pas jį ir kitus: didžiulio džiaugsmo negalima pasilaikyti vien sau. Dalyvavimas Eucharistijoje turi reikštis padariniais kasdieniame gyvenime. Mišiose skambėjo vokiečių kompozitoriaus Thomaso Gabrielio specialiai sukurta muzika „Missa Mundi“, vienijusi liturginį vyksmą ir penkių kontinentų temas.

Mišių rinkliava siekta pareikšti konkretų solidarumo gestą: rinktos aukos Pietryčių Azijos cunamio aukoms. Mišių pabaigoje Popiežiškiosios pasauliečių tarybos pirmininkas arkivyskupas Stanislawas Rylko, dėkodamas Benediktui XVI ir jo pirmtakui Jonui Pauliui II, Biblijos parafraze sakė: „Tai tavo jaunimas, Šventasis Tėve“.

Prieš Viešpaties angelo maldą Benediktas XVI, aidint visuotiniams plojimams, paskelbė, kad kitos Pasaulinės jaunimo dienos vyks Sidnėjuje.

Susitikimas su Vokietijos vyskupais

Rugpjūčio 21 d. popietę Kelno kunigų seminarijos salėje popiežius susitiko su vokiečių vyskupais ir apibendrino Pasaulinių jaunimo dienų patirtį. Popiežius sakė, kad Bažnyčia, pasitelkdama Pasaulinių jaunimo dienų patirtį, privalo surasti naujų kreipimosi į jaunimą būdų. Jaunimas yra gyvas iššūkis Bažnyčios tikėjimui ir vilčiai, ypač ganytojams, tėvams ir auklėtojams. Susitikime su vyskupais Šventasis Tėvas kalbėjo taip pat apie teigiamus ir neigiamus reiškinius Vokietijos Bažnyčioje ir visuomeniniame gyvenime. Benedikto XVI įsitikinimu, jaunimo susitikimas Kelne nėra „katedra dykumoje“. Daugelis žmonių Vokietijoje gyvena giliu tikėjimu, meile Bažnyčiai, jos ganytojams ir šv. Petro įpėdiniui. Daugeliui žinomos vyskupų ir pasauliečių karitatyvinės iniciatyvos.

Popiežius taip pat kalbėjo apie raukšles ir šešėlius, temdančius

Vokietijos Bažnyčios veidą. Jis sakė, kad Vokietija tapo misijų kraštu. Popiežius kritikavo Vokietijoje vykstančią sekuliarizaciją ir nukrikščionėjimą, didėjančią išstojančiųjų iš Bažnyčios skaičių. Dažnai atsitinka, kad žmonės, nors ir pasilikdami Bažnyčioje, priima tik dalį jos mokymo. Pasak popiežiaus, ypatingą susirūpinimą kelia religinė situacija rytinėje Vokietijos dalyje, kurioje dauguma žmonių yra nekrikštyti ir neturi jokio kontakto su Bažnyčia. Šventasis Tėvas daug dėmesio skyrė jaunimo ir šeimos klausimams. Jis konstatavo, kad daugumos vokiečių jaunimo socialinės bei ekonominės gyvenimo sąlygos geros, tačiau drauge vis daugiau jaunuolių auga suirusiose šeimose. Turėdamas galvoje, kad vis mažėja dvasinių pašaukimų, popiežius ragino imtis naujų priemonių vyskupijose, parapijose ir šeimose.

Atsisveikinimas

Atsisveikindamas Kelno–Bonos oro uoste popiežius sakė, kad Pasaulinės jaunimo dienos pakeitė Vokietijos įvaizdį pasaulyje. Pasak jo, nepaisant XX a. iš Vokietijos kilusių blogybių, jaunimo susitikimas atskleidė kitokią Vokietiją, žmogiškųjų, kultūrinių ir dvasinių vertybių šalį.

Po atsisveikinimo ceremonijos oro uoste grįžtant iš Kelno į Romą aviakompanijos *Lufthansa* lėktuvas nukrypo nuo įprastinio maršruto ir praskrido virš popiežiaus gimtinės Marktlio am Inn. Šventasis Tėvas per radiją pasveikino susirinkusius gimtojo miestelio gyventojus.

Brolio Roger laidotuvių pamaldos

(KAP) Rugpjūčio 23 d. Taize Susitaikinimo bažnyčioje vyko prieš savaitę nužudyto Taize bendruomenės įkūrėjo brolio Roger laidotuvių Mišios. Mišioms vadovavo Popiežiškiosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis. Jose taip pat daly-

vavo apie 20 katalikų vyskupų, kitų Bažnyčių dvasininkų, politikų, ypač daug jaunimo – apie 10 tūkst. tikinčiųjų. Kardinolas W. Kasperis Taize ekumeninės bendruomenės įkūrėją pavadino „dvasios tėvu“ ir „viena didžiųjų dvasinių šiandienos figūrų“. Jis pabrėžė, kad broliui Roger visiškai atsidavimas Dievo valiai tapo vidinės ramybės, vilties ir laimės šaltiniu. Taize bendruomenės įkūrėjas skleidė meilę, viltį, įveikusią pasaulio sienas ir susiskaldymus. Kardinolas Kasperis sakė, kad krikščionių susiskaldymas žeidė brolių Roger, todėl jis nuo jaunystės stengėsi jį įveikti. Brolių Roger skaudino taip pat tautų ir šalių susiskirstymas į turtingas ir skurdžias; jį jaudino bet kokia neteisingumo apraiška.

Kardinolas W. Kasperis pabrėžė, kad brolis Roger buvo maldos žmogus, pasirinkęs vienuolinio gyvenimo ramybę bei vienatvę. Drauge jis atvėrė visą savo širdį, ir savo įkurtą bendruomenę viso pasaulio jaunimui. Tuo jis daugeliui tapo tarsi tėvu.

Pamaldų pradžioje naujasis Taize bendruomenės prioras brolis Alojzas meldė atleidimo rumunei, nužudžiusiai brolių Roger. Buvo taip pat meldžiamasi už visą rumunų tautą ir rumunų jaunimą.

Po Mišių brolio Roger kūnas buvo palaidotas netoliese prie bažnyčios esančiose kapinėse, kur anksčiau palaidota brolio Roger motina ir keletas bendruomenės brolių.

Nauji leidiniai

Chester P. Michael, Marie C. Norrisey. Malda ir temperamentas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 224 p.

Šioje knygoje nagrinėjamas šešiolikos skirtingų asmenybės tipų temperamentų ir maldos ryšys. Pateikiami patarimai kaip melstis, išvados apie maldos metodus skirtingiems asmenybių tipams bei temperamentams. Knyga skaitytojams bus puiki priemonė, padedanti geriau melstis. Sužinoję apie gerąsias savo tipo savybes ir trūkumus, jie galės geriau suprasti savo stiprybes ir kaip malda „išjudinti“ tas asmenybės dalis, kurios natūraliai ir lengvai nefunkcionuoja.

Br. Benedict J. Groeschel, C.F.R. Rožinis – vilties vėrinys. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 144 p.

Knyga suteikia mums progos bent kelioms minutėms pasitraukti iš gyvenimo triukšmo ir sumaišties. Šiuolaikiniame amžinyje kažkur skubančiame gyvenime rožinis gali būti nuostabi maldos priemonė ir lengvas būdas pajusti sąlytį su Dievu, Švč. Mergele Marija ir šventaisiais. Tai ypač veiksminga priemonė, padedanti giliau suprasti Evangeliją. Rožinio slėpiniai dabar veda per visą Evangeliją į amžinojo gyvenimo slėpinius, miglotai, bet įspūdingai pateiktus Apreiškimo knygoje.

Lore Dordanella Tosi. 100 maldų nemokantiems melstis. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. – 112 p.

Maldos, sudėtos į šią knygą, gimė „iš vidaus“. Jos parašytos lengva plunksna ir yra visiškai spontaniškos. Jomis siekiama ne „ką nors gauti“, bet paskatinti asmenį keistis ir atsiversti. Situacijų, sielos būsenų bei progų, paskatinusių atsirasti šiuos tekstus, įvairovė išplečia sielos akiratį ir skatina ją tobulėti.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo (Šilinių) atlydai Šiluvoje

2005 m. rugsėjo 8–15 d.

Pagrindinė šių metų atlydų maldų intencija:
meldžiame Lietuvos žmonėms krikščioniškojo ir pilietinio sąmoningumo.

Rugsėjo 8 d., ketvirtadienis, Švč. Mergelės Marijos Gimimas

Kariuomenės ir partizanų diena

Dienos liturgijai vadovauja Kėdainių dekanato kunigai.

10 val. Meldžiamės už gyvus, mirusius ir žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus bei partizanus.

12 val. Meldžiamės už Lietuvos karius Tėvynėje ir užsienio karinėse misijose (gieda Karo akademijos choras).

18 val. Meldžiame Lietuvos žmonėms tarpusavio santarvės.

Rugsėjo 9 d., penktadienis

Policijos ir teisėtvarkos darbuotojų diena

Dienos liturgijai vadovauja Raseinių dekanato kunigai.

10 val. Meldžiamės už besidarbuojančius dėl žmonių saugumo.

12 val. Meldžiamės už policijos darbuotojus (gieda vyrų choras „Sakalas“ ir VRM reprezentacinis pučiamųjų orkestras).

18 val. Meldžiamės, kad nuteistieji sugrįžtų į dorą gyvenimą.

Rugsėjo 10 d., šeštadienis

Jaunimo diena

Dienos liturgijai vadovauja Kauno I dekanato kunigai.

10 val. Meldžiamės už mokytojus ir jaunimo ugdytojus.

12 val. Meldžiamės už Lietuvos jaunimą (gieda jaunimo grupės).

18 val. Meldžiamės už šiemet Pirmąją Komuniją priėmusius vaikus ir už jaunimą, per Sutvirtinimo sakramentą atsivėrusį Šventosios Dvasios veikimui.

Jaunimo programa

Rugsėjo 9 d., penktadienis

17 val. Registracija, įsikūrimas (Šiluvos mokykloje)

18 val. Pradžia, įvadas, susipažinimas

18.45 val. Vakarienis

19.30 val. Koncertas, vakaronė

21.30 val. Procesija aplink Šiluvą

23.30 val. Susitaikinimo sakramento šventimas, vigilija

Rugsėjo 10 d., šeštadienis

8.30 val. Pusryčiai

9.30 val. Ryto malda, užsiėmimai grupelėse

11.30 val. Šlovinimas

11.45 val. Katechezė

12 val. Šv. Mišios

13.20 val. Pietūs su Ganytoju

14–16 val. Talentų agapė / krepšinio turnyras

Rugsėjo 11 d., sekmadienis

Šeimų diena

Dienos liturgijai vadovauja Kauno kunigų seminarijos ir VDU KTF kunigai.

10 val. Meldžiame dvasinės sveikatos nedarnioms šeimoms.

12 val. Meldžiamės už šeimas ir vaikus (dalyvauja Lietuvos vyskupai; gieda jungtinis parapijų vaikų choras ir Kauno arkikatedros bazilikos mišrus choras).

16 val. Šv. Mišios aikštėje piligrimams, atvykusiems iš Kryžių kalno, vadovauja vysk. E. Bartulis.

18 val. Meldžiame vienišiesiems draugystės su Viešpačiu.

Vaikų programa

8.30 val. Atvykimas ir registracija prie Popiežiaus kryžiaus prieš Šiluvos miestelį (nuo Raseinių pusės).

9–10 val. Vaikų piligrimystė aplink Šiluvą iki Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčios.

10 val. Rožinio malda su vaikais prie Apsireiškimo koplyčios.

11–11.30 val. Pertrauka.

11.30 val. Katechezė ir pasirengimas šv. Mišioms aikštėje prieš baziliką.

12 val. Iškilmingas Eucharistijos šventimas aikštėje.

13.30–15 val. Pietų pertrauka (pačių atsivežti pietūs).

15 val. Vaikų giesmių festivalis, skirtas Švč. M. Marijos garbei prie Apsireiškimo koplyčios.

Rugsėjo 12 d., pirmadienis

Politikų, valdininkų, žiniasklaidininkų diena

Dienos liturgijai vadovauja Ukmergės dekanato kunigai.

10 val. Meldžiame politinių partijų nariams pilietinės atsakomybės.

12 val. Meldžiamės, kad augtų Lietuvos žmonių pilietinis sąmoningumas ir kad žiniasklaidos darbuotojai padėtų brandinti pilietinę visuomenę (gieda Ukmergės Švč. Trejybės bei Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijų chorai).

18 val. Meldžiamės už darbininkus, ūkininkus, verslininkus.

Rugsėjo 13 d., antradienis

Ligonių ir neįgalųjų diena

Dienos liturgijai vadovauja Kauno II dekanato kunigai.

10 val. Meldžiamės už visus Lietuvos medicinos darbuotojus.

12 val. Meldžiamės už sunkiai sergančius ir neįgaluosius (gieda Klaipėdos šventojo Kazimiero parapijos choras).

18 val. Meldžiame vidinio išgydymo kenčiantiesiems.

19 val. Vidinio išgydymo pamaldos bazilikoje.

Rugsėjo 14 d., trečiadienis

Kunigų diena

Dienos liturgijai vadovauja Jurbarko dekanato kunigai.

- 10 val. Meldžiame pašaukimų į kunigystę.
12 val. Meldžiame kunigams šventumo (gieda jungtinis klierikų choras).
18 val. Meldžiame Jonui Pauliui II altorių garbės.

Rugsėjo 15 d., ketvirtadienis, Švč. M. Marija Sopulingoji

Dievui pašvęstojo gyvenimo narių (vienuolių) diena

Dienos liturgijai vadovauja Jonavos dekanato kunigai.

- 10 val. Apsireiškimo koplyčioje Apreiškimo Švč. Dievo Gimdytojai Akatistas – Rytų krikščionių himnas (gieda Kauno arkivyskupijos seserys ir broliai vienuoliai).
10 val. Meldžiame pašaukimų į Dievui pašvęstąjį gyvenimą.
12 val. Dėkojame Dievui už pašaukimo malonę ir pašvęstojo gyvenimo dovaną (gieda Kauno arkivyskupijos pašvęstojo gyvenimo nariai).
18 val. Dėkojame Dievui už malones per Šilinių atlaidus. Procesija. Atlaidų pabaiga.

Pamaldų tvarka per atlaidus

- 8 ir 9 val. Šv. Mišios Apsireiškimo koplyčioje.
10 ir 18 val. Šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje.
11.30–11.55 val. Liturginė katechezė aikštėje prieš baziliką.
12 val. Švč. M. Marijos litanija ir pagrindinės šv. Mišios aikštėje prieš baziliką.

Rožančiaus malda

Kasdien 17 val. procesijoje nuo Apsireiškimo koplyčios į baziliką.

Švč. Sakramento adoracija

Kasdien bazilikoje nuo 19 iki 20 val.

Iš rugsėjo 9-osios į 10-ąją – per visą naktį.

Pastaba. Su maldininkais atvykstantiems kunigams šv. Mišias aukoti Apsireiškimo koplyčioje galima 8, 9, 15 ir 16 val. Šiomis valandomis norinčius aukoti šv. Mišias kviečiame iš anksto registruotis pas Šiluvos kleboną tel. (428) 43190, mob. tel. (612) 56938.

Išsamesnė informacija internete: www.siluva.lt

Kviečia Kauno arkivyskupijos Svečių namai

Kaunas, Rotušės a. 21

Trijų aukštų naujai ir šiuolaikiškai suremontuotame pastate įrengti 23 kambariai, kuriuose vienu metu gali apsistoti 48 svečiai. Vienu kambarių langai žvelgia į Rotušės aikštę, kitų – į senamiesčio kiemelį, už kurio toluomoje matyti Nemuno ir Neries upių santaka. Vienvietis kambarys kainuoja nuo 50 Lt, dvivietis – 80 Lt, trivietis – 100 Lt. Galime pasiūlyti 50 ir 300 vietų konferencijų sales, yra interneto ryšys.

Mūsų adresas: VŠĮ „Kauno arkivyskupijos Ekonomo tarnyba“
Svečių namai, Rotušės a. 21, Kaunas, LT-44279
Tel. + 370 37 322597, faks. + 370 37 320090; mob. tel. + 370 687 94524
El. paštas: ekonomo.t@kn.lcn.lt; <http://kaunas.lcn.lt/>

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
diak. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.
ISSN 1392-6098

© 2005, „Bažnyčios žinios“